

Życie

POWIATU ŁĄWSKIEGO

28 lutego 2020 roku

gazeta bezpłatna

Maluje, fotografuje i pięknie opowiada o przyrodzie

Nie ma chyba osoby w Powiecie Łąwskim, która nie zetknęłaby się ze Stanisławem Blonkowskim, wieloletnim zastępcą nadleśniczego Nadleśnictwa Susz, od niedawna także przewodniczącym Rady Miejskiej w Suszu. To autor niezliczonych albumów ze zdjęciami i opisami przyrody powiatu łąwskiego. Jego miłość do przyrody łączy się z artystycznymi zainteresowaniami, o których nam opowiedział..

Str. 12 i 13

POWIAT

Spotkanie noworoczne kombatantów z Powiatu Łąwskiego

W piątek 14 lutego, w Starostwie Powiatowym w Łławie, odbyło się Spotkanie Noworoczne Kombatantów z Powiatu Łąwskiego. W tym dniu zabrakło jednej z głównych postaci, organizatora owego spotkania, który tuż przed uroczystością odszedł. Mowa o śp. Karolu Jacuńskim, którego pamięć uczczono minutą ciszy.

• str. 2-3 ZDROWIE

Serologia w Powiatowym Szpitalu pracuje pełną parą

Przygotowanie krwi do transfuzji, profilaktyka konfliktów serologicznych, próby krzyżowe, badanie grup krwi, prowadzenie banku krwi - to codzienność Pracowni Immunologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi, zwanej potocznie serologią.

• str. 8-9 HISTORIA

Historia żeglarstwa w powiecie łąwskim, cz. I

Rozpoczynamy kolejny cykl spotkań z historią w nieco innej odsłonie. Dzięki uprzejmości Marka Siwickiego, autora książki „Przystanie ciepłych wiatrów”, przedstawiamy Państwu historię miejsc o wielkim znaczeniu dla rozwoju turystyki i sportów wodnych w powiecie łąwskim.

• str. 18-19

Spotkanie noworoczne kombatantów z Powiatu Iławskiego smutniejsze niż każdego roku, bo bez śp. Karola Jacuńskiego

Najstarszy kombatant, 101-letni ppor. Mikołaj Herman przyjął życzenia noworoczne od Starosty Powiatu Iławskiego Bartosza Bielawskiego

Płk. Marcin Kus, prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Olsztynie składa życzenia najstarszemu kombatantowi w powiecie ppor. Mikołajowi Hermanowi

W piątek 14 lutego, w Starostwie Powiatowym w Iławie, odbyło się Spotkanie Noworoczne Kombatantów z Powiatu Iławskiego. W tym dniu zabrakło jednej z głównych postaci, organizatora owego spotkania, który tuż przed uroczystością odszedł. Mowa o śp. Karolu Jacuńskim, którego pamięć uczczono minutą ciszy.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele organizacji kombatanckich: Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych oraz Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych na czele z prezesem Zarządu Wojewódzkiego w Olsztynie płk Marcinem Kussem oraz zastępcą – płk Romualdem Józwiakiem; Związku Sybiraków – niestety Członkowie Zarządu Oddziału w Olsztynie z przyczyn technicznych nie dojechali na

uroczystość oraz Związku Inwalidów Wojennych RP na czele z Prezesem Oddziału w Iławie – Eugeniuszem Dębińskim.

Spotkanie rozpoczął Starosta Powiatu Iławskiego Bartosz Bielawski, który przywitał gości i złożył wszystkim noworoczne życzenia. Był to także moment, w którym wszyscy uczestnicy spotkania minutą ciszy uczcili pamięć

zmarłego śp. Karola Jacuńskiego – Prezesa Okręgowego Koła Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie.

Głos zabrała obecna podczas uroczystości Bernadeta Hordejuk, przewodnicząca sejmiku województwa warmińsko-mazurskiego w Olsztynie. Władze Powiatu

Iławskiego reprezentował także Marek Polański, wicestarosta.

Obecni byli przedstawiciele lokalnych samorządów: Dawid Kopaczewski – burmistrz Miasta Iława, Michał Młotek – przewodniczący Rady Miasta Iława, Krzysztof Harmaciński – wójt Gminy Iława, Roman Piotrowski – przewodniczący Rady Gminy Iława; Anna

Rabczyńska – Sekretarz Powiatu Iławskiego; Bogusław Wylot – Sekretarz Gminy Iława. Obecny był hm. Maciej Marciniak – zastępca komendanta Hufca Iława. Uroczystość uświetnił występ chóru „InteGracja” na czele z Leną Pawłowską i instruktorem muzycznym Stanisławem Jarmużewskim. Jako pierwszy z kombatantów życzenia nowo-

roczne złożył płk Marcin Kus – Prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Olsztynie. Wspominał on w ciepłych słowach śp. Karola Jacuńskiego, wymieniając jego zasługi oraz opowiadał jakim był zacnym człowiekiem, świetnym organizatorem, zaangażowanym całym sercem w sprawy kombatanckie. Wspominał także początki działalności związków kombatanckich ogółem, z zalem stwierdzając, że z grona 2 tysięcy osób pozostało ich około 300.

Życzenia złożył także Eugeniusz Dębiński – Prezes Związku Inwalidów Wojennych. Ważnym momentem uroczystości było składanie życzeń urodzinowych najstarszemu kombatantowi z powiatu iławskiego, ppor. Mikołajowi Hermanowi, który w tym roku kończy 101 lat!

Najstarszemu kombatanowi Mikołajowi Hermanowi złożył życzenia m.in. burmistrz Iławy, Dawid Kopaczewski

Życzenia wszystkim kombatanom i gościom złożyła Bernadeta Hordejuk, przewodnicząca sejmiku województwa warmińsko-mazurskiego

Życzenia złożył także Eugeniusz Dębiński, prezes Związku Inwalidów Wojennych

Pożegnanie śp. Karola Jacuńskiego

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci śp. Karola Jacuńskiego, zasłużonego prezesa okręgowego koła Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie.

Spółcznik, tak powiemy o śp. Karolu Jacuńskim, zawsze pamiętał o problemach, z jakimi borykają się ludzie starsi. Nigdy nie odmawiał pomocy, był człowiekiem niezwykle sumiennym i uczciwym.

Zapamiętamy go jako wielkiego patriotę i osobę oddaną sprawom środowiska kombatanckiego. Zapisał piękną kartę w historii Powiatu Iławskiego... Rodzinie i najbliższym najszczerze wyrazy głębokiego żalu i współczucia składają w imieniu Rady i Zarządu Powiatu Iławskiego oraz Pracowników Starostwa Powiatowego w Iławie

/-/ Starosta Powiatu Iławskiego Bartosz Bielawski

/-/ Przewodniczący Rady Marek Borkowski

Uwaga! Ważny komunikat Powiatowego Inspektora Weterynarii

Powiatowy Inspektor Weterynarii, Małgorzata Kalitowska, informuje, że w związku z wystąpieniem kolejnych ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) na terenie Polski i województwa oraz aktualną sytuacją epizodyczną kraju, zaleca się stosowanie odpowiednich środków bioasekuracji minimalizujących ryzyko przeniesienia wirusa grypy ptaków do gospodarstwa. Mowa o:

- wstrzymaniu się od wypuszczania drobiu na wybiegi i pozostawienia ptaków w budynkach inwentarskich, w których jest utrzymywany;
- zabezpieczeniu budynków, w których utrzymywany jest

drob, paszę oraz ściółkę przed dostępem dzikich zwierząt, w tym ptaków;

- wstrzymanie się od karmienia i pojenia drobiu na zewnątrz budynków inwentarskich;

- stosowanie w gospodarstwie wyłącznie przeznaczonej do tego celu odzieży i obuwia ochronnego, w tym bezwzględnie w przypadku wykonywania czynności związanych z obsługą ptaków;
- stosowanie mat dezynfekcyjnych w wejściach do budynków, w których utrzymywany jest drob, a także wjazdach na teren gospodarstwa.

Co powinno zaniepokoić hodowców?

Co powinno zaniepokoić hodowców?

- zwiększone padnięcia ptaków w gospodarstwie;
- spadek przyjęcia paszy lub wody;
- objawy kliniczne u ptaków: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł, niezdolność do ruchu, duszność, sinica, wybroczyny, biegunka.

Małgorzata Kalitowska, Powiatowy Lekarz Weterynarii

W warsztatach zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Iławie wzięło udział 418 uczniów

Powiatowy Urząd Pracy w Iławie w dniach 10 - 21 lutego organizował wydarzenie pn. Promowanie zawodów branży medycznej. Celem wydarzeń było zarówno rozbudzenie wśród młodzieży zainteresowania zawodami branży medycznej, jak również poznanie oczekiwań pracodawców w zakresie kompetencji.

Część promocji zawodów odbyła się na terenie Urzędu Pracy w Iławie. W dniach 11 i 12 lutego gościliśmy przedstawicieli zawodów: pielęgniarka, opiekun medyczny, ratownik medyczny, rehabilitant, fizjoterapeuta z Centrum Neurorehabilitacji im.

Prof. Jana Talara i Domu Seniora „Gołębi Dwór”. W promocji zawodów udział wzięło ok. 120 uczniów iławskich szkół podstawowych.

13 lutego natomiast gościliśmy przedstawicielkę zawodu farmaceuta z Apteki Arnika w Lubawie. W prelekcji udział wzięło ok. 30 uczniów iławskich szkół podstawowych.

Ponadto zorganizowaliśmy wizyty studyjne na terenach zakładów pracy w branży medycznej:

- 17.02.2020r. w Domu Pomocy Społecznej w Lubawie promowane były zawody: pielęgniarki, opiekunki w dps oraz terapeuty zajęciowego.

Fot. PUP Iława (5)

Udział wzięli uczniowie ostatniej klasy Liceum ogólnokształcącego o profilu biologiczno-chemicznych z Akademickiego Zespołu Placówek Oświatowych w Lubawie.

- 19.02.2020r. w Domu Pomocy Społecznej w Suszu

promowane były podobne zawody, udział wzięło 11 uczniów z Zespołu Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu.

W ramach przedsięwzięcia odbyły się również warsztaty zawodoznawcze pn. Budowanie samoświadomości – moja przyszłość zawodowa. Ogó-

łem przeprowadzono warsztaty dla 418 uczniów z ostatnich klas wszystkich iławskich szkół podstawowych, z ostatnich klas Szkoły podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie, ostatnich klas Zespołu Szkół w Lubawie, oraz jednej klasy z Zespołu Szkół im. Ireny Kosmowskiej

w Suszu. Celem warsztatów było przekazanie informacji o zawodach, w tym zawodach medycznych, uświadomienie znaczenia powodów wyborów zawodowych dla obrania przyszłej ścieżki zawodowej, określenia własnych aspiracji i możliwości ich realizacji w systemie szkolnym.

Czeka mrok nocy, dobra zabawa i wyjątkowe emocje – przed nami kolejne spotkanie z sowami

Po raz piątą, Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego, Nadleśnictwo Iława oraz Port Śródlądowy w Iławie zapraszają na kolejną, edycję „Nocy sów” – ogólnopolskiego wydarzenia edukacyjnego, poświęconego jednym z najbardziej tajemniczych ptaków. Będzie to wyjątkowa okazja, by zobaczyć, jak wygląda życie sów w Polsce i... jak wygląda las nocą.

Gdzie i kiedy? 21 marca 2020r. w Porcie Śródlądowym w Iławie, ul. Chodkiewicza 5, o godz. 18.30.

Po swoich opowieściach około godz. 20.00 uczestnicy wyruszą na wycieczkę terenową do lasu, podczas której będą nadłuchiwać

odgłosów sów.

Wstęp wolny, ale śpieszcie się, bo ilość miejsc jest ograniczona.

Zgłoszenia przyjmuje Nadleśnictwo Iława, pan Krystian Biazik tel. 533 482 206.

Zgłoszenia do 16 marca br.

Pomysłodawcą i ogólnopolskim koordynatorem wydarzenia jest Płomykówka, mówi się, że niektórzy mają serce na dłoni – ona ma je na twarzy.

W ósmej edycji Nocy Sów, udział wzięło ponad 15 tys. osób w całym kraju.

PORT IŁAWA
ZAPRASZAJĄ NA

Noc Sów

21 MARCA (sobota)

18:30 - warsztaty teoretyczne
(Port Śródlądowy Iława, ul. Chodkiewicza 5)

20:00 - wycieczka terenowa
(wyjazd autozłazem do lasu)

wstęp wolny / liczba miejsc ograniczona
zgłoszenia do 16 marca

Informacje i zgłoszenia
Nadleśnictwo Iława: KRYSZTIAN BIAZIK tel.: 533 482 206

Pomysłodawcą i koordynatorem ogólnopolskim Nocy Sów jest Stowarzyszenie Ptaki Polskie

PRZEWODNICZĄCA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA W ŻYCIU POWIATU IŁAWSKIEGO Bernadeta Hordejuk: Najważniejszy jest człowiek

O tym czy województwo warmińsko-mazurskie to region, w którym warto żyć i czemu ma służyć nowa strategia województwa rozmawiamy z Bernadetą Hordejuk, Przewodniczącą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Pani Przewodnicząca po co nam kolejny dokument? Poprzednia strategia była zła?

- Przewodnicząca Sejmiku Bernadeta Hordejuk: Poprzednia Strategia była dobra i odpowiadała wymaganiom i potrzebom ówczesnych lat. Dynamiczna sytuacja polityczna, społeczna i demograficzna nie tylko w naszym, kraju ale i w Europie, a nawet na Świecie sprawia, że nie może być to dokument sztywny, podjęty na kilkanaście lat. Musimy reagować na te zmiany, stąd przyjmujemy nową, aktualną strategię rozwoju województwa: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”.

Może Pani powiedzieć konkretnie, jakie to zmiany na które musimy zareagować?

- Jest ich bardzo dużo, ale te najważniejsze to między innymi prace nad nowym budżetem Unii Europejskiej, z których wyłaniają się nie tylko priorytety na lata 2021-2027, ale również kierunki koncentracji interwencji – wyraźnie zmieniające dotychczasowe przyzwyczajenia do wykorzystywania środków europejskich przez samorządy. Poza tym przyjęte przez Rząd dokumenty: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, która wyraźnie pokazuje ukierunkowanie interwencji polityki regionalnej na obszary problemowe oraz wprowadza nowe instrumenty rozwoju w relacjach rząd – samorządy. Wpływ miały też kryzysy dotyczące Unii Europejskiej, zmieniająca się sytuacja demograficzna. Tych czynników jest bardzo dużo i jeśli chcemy się rozwijać musimy na te zmiany reagować.

A czym różni się aktualny dokument od poprzedniej strategii?

- Najważniejsze zmiany w stosunku do poprzedniej generacji Strategii z 2013 r. to między innymi zmodyfikowanie układu celów strategicznych, celów operacyjnych, opracowano nowy system monitoringu i ewaluacji Strategii, w tym źródła danych i system wskaźników. Horyzont obowiązywania Strategii uległ wydłużeniu do 2030 r.. Wykonano diagnozę społeczno-gospodarczą województwa oraz zaktualizowano analizę SWOT/TOWS identyfikując dwa scenariusze rozwoju – oba dążą do realizacji wizji rozwoju województwa. Dokonano także koncentracji przestrzennej – wskazano nowe obszary strategicznej interwencji oraz wzmocniono znaczenie dotychczasowych. To wszystko brzmi trochę technicznie, ale w skrócie mogę powiedzieć, że wszystkie te działania i zmiany mają na celu wykorzystanie naszych mocnych stron i podjęcie prac

nad zniwelowaniem tych słabych.

Przygotowanie takiej strategii wymaga dużej wiedzy. Jak wyglądały prace nad takim dokumentem?

- Strategia Warmińsko-Mazurskie 2030 powstała w wyniku prac i zaangażowania wielu osób i instytucji. Wliczonych konsultacjach społecznych uczestniczyło blisko 1000 os., wśród których obecni byli m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, świata nauki, biznesu, organizacji pozarządowych, sektora medycznego, jak również inni zainteresowani tematyką rozwoju naszego województwa. Wszerokim procesie konsultacji szczególnie ważne było poznanie głosu ludzi młodych, którzy w niedalekiej przyszłości będą stanowić o sile regionu. Wszystkim przyświecał jeden cel - jak najlepszy rozwój regionu, równocześnie mając na uwadze, że najważniejszy jest człowiek.

Bernadeta Hordejuk, przewodnicząca Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

A jak Pani zdaniem będzie wyglądało województwo warmińsko-mazurskie za 10 lat?

- Oczywiście nie mamy na wszystko wpływu, wiele czynników mimo starań nie zależy od nas, jednak dzięki nowej strategii wyznaczmy sobie cele, które będziemy realizować. Życzyła bym sobie, żeby za 10 lat nasze województwo było jeszcze bardziej zintegrowane

komunikacyjnie z resztą kraju, w którym osoby starsze i niepełnosprawnościami nie będą ograniczone barierami architektonicznymi i komunikacyjnymi. W którym młodzi ludzie będą mogli liczyć na miejsca pracy zgodnie z aspiracjami. Nie wiem czy moje przypuszczenia się sprawdzą. Wiem natomiast że Warmia i Mazury będą regionem, w którym warto żyć.

NOWA ULGA TERMOMODERNIZACYJNA JUŻ DZIAŁA

Od 2019 roku zaczęła obowiązywać nowa ulga dla właścicieli budynków jednorodzinnych, którą w bieżącym roku po raz pierwszy można odliczyć w zeznaniu PIT. Celem programu jest stworzenie w podatku dochodowym od osób fizycznych zachęty do termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Fot. pixabay.com

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z ULGI?

Beneficjentami są podatnicy opodatkowujący swoje dochody według skali podatkowej lub według jednolitej 19% stawki podatku oraz opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, będący właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinnych budynków mieszkalnych i ponoszący wydatki na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych, przy czym czas realizacji projektów premiowanych ulgą nie może przekraczać 3 lat. Ulga

przysługuje również w sytuacji, gdy np. w związku z brakiem technicznych możliwości montażu instalacji (w tym fotowoltaicznej) na budynku jednorodzinny, instalacja ta zostanie zamontowana na innym budynku, np. garażu, budynku gospodarczym. Musi ona jednak służyć budynkowi mieszkalnemu. Z ulgi mogą skorzystać także podatnicy, którzy otrzymali dotacje z innych programów, w tym „Czyste powietrze” czy „Mój prąd”. Od 2019 roku dotacje nie są

traktowane jako dochód podatnika, dlatego od dochodu możemy odliczyć w takiej sytuacji jedynie wkład własny poniesiony na przeprowadzenie dofinansowanej inwestycji. Co istotne, z ulgi termomodernizacyjnej nie można korzystać w przypadku budynku będącego w budowie.

WAŻNA CELOWOŚĆ DANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Wydatki podlegające odliczeniu muszą być poniesione na realizację przedsięwzięcia,

którego przedmiotem jest: a) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków mieszkalnych na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania, b) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki mieszkalne, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii, określone w przepisach prawa budowlanego lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków, c) wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów po-

zyskania ciepła dostarczanego do budynków mieszkalnych, d) całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

SPECJALNY KATALOG WYDATKÓW KWALIFIKOWANYCH

Kwota odliczenia nie może przekroczyć w sumie 53 tys. zł, bez względu na liczbę realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w poszczególnych latach. Katalog wydatków uprawniających do ulgi został określony w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju. Odliczeniu podlegają zarówno wydatki na materiały budowlane i urządzenia (np. materiały do dociepleń, kotły gazowe lub olejowe kondensacyjne wraz z osprzętem izbiornikiem, kocioł na paliwo stałe spełniający odpowiednie wymogi określone w przepisach UE, przyłączy do sieci ciepłowniczej lub gazowej, odnawialne

Mateusz Szauer - Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Iławie

źródła energii, stolarka okienna i drzwiowa), jak również wydatki na usługi związane z termomodernizacją, w tym wykonanie audytu energetycznego budynku oraz dokumentacji projektowej przed realizacją przedsięwzięcia.

Dodatkowe informacje i wyjaśnienia dotyczące ulgi znajdziecie Państwo na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: podatki.gov.pl. Termomodernizacja to dziś wymierne korzyści zarówno dla środowiska jak i naszych portfeli.

BIULETYN GMINY KISIELICE

Nr 65/2020

BURMISTRZ MIESZKAŃCOM

Wspomnienia emerytowanego leśnika, czyli wywiad z panem Wojciechem Wygonowskim.

Czy leśnikiem zostaje się bo takie są tradycje rodzinne czy z jakichś innych powodów?

W moim przypadku to tradycja rodzinna. Moja rodzina od dawien dawna związana była z gospodarką rolną i leśną. Jeszcze mój pradziadek posiadał majątek koło Łęczycy, czyli w dawnym województwie Łódzkim. W czasach gdy żył mój pradziadek, mężczyźni byli rolnikami lub leśnikami, rola kobiet sprowadzała się do prowadzenia gospodarstwa domowego. W rodzinie mojego ojca, mój dziadek ukończył studia rolnicze w Warszawie i całe życie pracował jako rolnik. Podobnie rolnikiem był, po ukończonej szkole w Żyrowicach, obecnie teren Białorusi, mój stryj Zbigniew. Drugi stryj Józef ukończył w 1930 roku leśnictwo na SGGW i pracował jako nadleśniczy w Nadleśnictwie Gorenice, obecnie jest to część Nadleśnictwa Olkusz. Przedtem, jako piętnastoletni chłopak wziął z domu konia, szablę oraz karabin i pojechał na wojnę z bolszewikami w 1920 roku. Stryj do Gorlic sprowadził rodzinę w ten sposób mój ojciec poznał moją mamę, która była córką leśniczego w Sławkowie niedaleko Olkusza. Dziadek ze strony mamy był jednym z pierwszych leśników, który egzamin państwowy na leśniczego, było to w roku 1926. Obaj stryjowie byli oficerami rezerwy. Przeszli całą kampanię wrześniową, a po jej

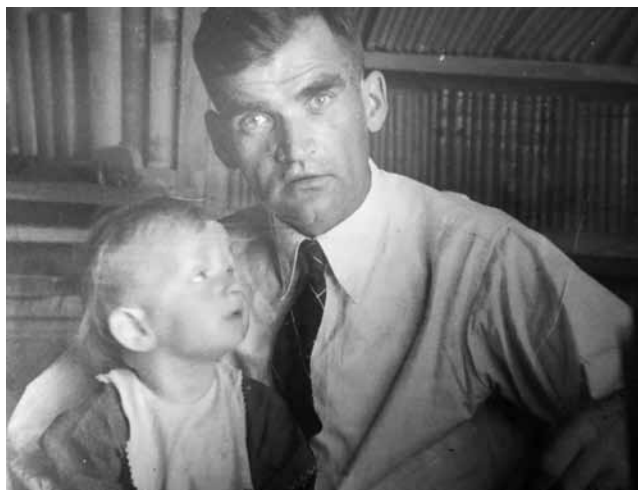
Zdjęcie rodzinne

zakończeniu udali się do Francji. Jako dowódcy plutonów w Brygadzie Strzelców Podhalańskich, walczyli pod Narwikiem, a następnie w obronie Francji. Po jej upadku różnymi drogami znaleźli się w Afryce, aby tam walczyć z Niemcami. Wojnę zakończyli jako czołgiści w Brygadzie Generała Maczka. W

związku z niepewną sytuacją w Polsce postanowili wyjechać do Kanady. Niestety pojechał tam tylko młodszy ze stryjów, Zbigniew, który do Polski wrócił w latach 60-tych, po tzw. „odwilży”. Starszy stryj Józef, leśnik, zginął w wypadku samochodowym, gdy kierowca wioził go na stację kolejową po żonę i córkę, które przyjechały do niego z polski.

Piękna rodzinna historia, zawierająca również wątek tragiczny. Pana rodzina przeżyła dwie wojny, Pańscy stryjowie jako najstarsi w rodzinie walczyli na wszystkich frontach, czyli można powiedzieć, że patriotyzm macie we krwi?

No tak, stryjowie kończyli wojnę na zachodzie, siostry ojca walczyły w Powstaniu Warszawskim cały czas były w konspiracji, jedynie mój ojciec jako najmłodszy z mężczyzn opiekował się rodziną no i najstarsza siostra ojca, która prowadziła tajne nauczanie bo była polonistką, praktycznie cała rodzina zaangażowana. Moja historia, już współczesna, związana z Solidarnością. Jak powstała Solidarność, podczas pierwszego zebrania założycielskiego podszedł do mnie i kolegi Nadleśniczy, mówiąc: „nie zapisujcie się do Solidarności, zostańcie w związkach branżowych będziecie mieli dobrze”. Ja odpowiedziałem, że nie i zapisałem się do Solidarności. Kolega został w branżowych no i miał „dobrze”. Szybciej awansował, miał również inne profity. Odnośnie mojej rodziny warto również wspomnieć, że wnuk siostry mojego ojca, Jan Oldakowski, jest dyrektorem Muzeum Powstania Warszawskiego, a pierwszym

Tu jeszcze jako Wojtuś, na kolanach u ojca

wybrany w wolnych wyborach prezydentem Warszawy był mój kuzyn Stanisław Wyganowski.

Wiemy już, że został Pan leśnikiem bo takie są tradycje rodzinne, a jak zaczęła się Pana przygoda z leśnictwem?

Moja historia z leśnictwem rozpoczęła się po zakończeniu Zasadniczej Służby Wojskowej, to wtedy zdecydowałem, że pójdę na studia leśne, zgodnie z tradycją rodzinną wybrałem SGGW, był to rok 1966. Studia ukończyłem 30 października 1973 roku, a 2 listopada tego samego roku już pracowałem. Początkowo był to staż trwający 6 miesięcy w nadleśnictwie Susz. Moja żona jako nauczycielka chemii pracowała w szkole podstawowej w Suszu, jednak z uwagi na brak możliwości podjęcia stałej pracy w tejże placówce stwierdziliśmy, że należy rozejrzeć się za czymś innym. Okazało się, że jest wakat dla nauczyciela chemii w Kisielicach, postanowiliśmy, że spróbujemy. Moje przejście z Susza do Kisielic nie było to takie proste. W tamtym czasie bardzo mało było osób z wyższym kierunkowym wykształceniem. W związku z problemem z zatrudnieniem pojechaliśmy z żoną do Olsztyna, do dyrekcji Lasów Państwowych i po tym jak przedstawiłem naszą historię Dyrektor podjął decyzję, o zatrudnieniu mnie w leśnictwie Kisielice. Nie od razu zostałem leśnikiem. Z racji tego, iż nie miałem doświadczenia w pracy jako samodzielny leśniczy skierowano mnie do odbycia praktyki, w leśnictwie Kamieniec trwającej 1 miesiąc, i zaraz po niej podjąłem pracę jako leśniczy Leśnictwa Kisielice. Mieszkailiśmy początkowo w małym pokoiku w leśniczówce, obecnie znajduje się ona w Ogrodzieńcu, kiedyś był to obszar Kisielic. Tu ciekawostka. Za sprawą Pana Tadeusza Polaczuka, który doprowadził do tego, że Kisielice odzyskały prawa miejskie znaleźliśmy się w Ogrodzieńcu. By do odzyskania tych praw mogło dojść, należało spełniać pewne warunki. Jednym z nich było zagęszczenie ludności na danym obszarze i stąd granice Kisielic uległy przesunięciu. Wobec tego wszystkie pola otaczające miasto przeniesiono poza obszar granicy miasta. Stąd dzisiaj taka sytuacja, że jedziemy z Kisielic do Iławy po prawej stronie szosy mamy Ogrodzieńce a po lewej Łęgowo. Kiedyś za tzw. „bakutem” kończyły się Kisielice. Jeżeli jedziemy w kierunku Gorynia tam również był teren Kisielic, podobnie jak w przypadku Sobiewoli, która również była częścią Kisielic. Zmiana granic administracyjnych na przełomie lat 70 i 80 była rzeczą bardzo częstą. Stąd również zmiana jeżeli chodzi o wielkość obszarów leśnych. W Leśnictwie Kisielice wcześniej było to ok. 2300 hektarów, obecnie jest to ok. 1750 hektarów.

Czyli można powiedzieć, że całe życie spędził Pan w lesie. Swego czasu dużo mówiło się o Puszczy Białowieskiej, wszyscy pamiętamy jak wiele emocji budziły decyzje podejmowane przez obecne władze odnośnie wycinki drzew z rezerwatu. Czy faktycznie takie działania są konieczne?

W lesie przepracowałem prawie 40 lat. Z wszelkiego rodzaju szkodliwymi owadami walczyło się od zawsze. Owady mnożą

się w takim tempie, że trudno to opanować. Swego czasu przeprowadziłem doświadczenie. Na 20 metrowym świerku, średnica ok 25 cm, policzyłem żerowiska kornika i wyszło, że ok 100 tys młodych owadów wyszło z tego jednego klocka. Walkę z kornikami prowadziłem całe swoje zawodowe życie. Przy pozyskaniu rządu 10-12 tys metrów sześciennych rocznie, to 1000 do 2000 metrów sześciennych uzyskiwano wycinając zasiedlone przez owady usychające świerki.

Natomiast problem Puszczy Białowieskiej jest dużo bardziej skomplikowany. W czasie I Wojny Światowej Niemcy cieli do woli. Przypomnę, że to były przede wszystkim drzewa liściaste w przeważającej większości dęby – drewno cenne. Po zakończeniu wojny Puszcza Białowieska została wydzierżawiona firmom angielskim, które również bez opamiętania wycinały drzewa. Gdy zorientowano się co się dzieje, zerwano wszelkie kontrakty, ale skala spustoszenia była ogromna. By odnowić drzewostan zaczęto sadzić drzewa iglaste, przede wszystkim świerki, które jak wiadomo rosną szybko, jednak narażone są na szkodniki w postaci kornika. W tej chwili w Polsce następuje opad wód gruntowych. Świerk jest takim gatunkiem, który ma płaski system korzeniowy, czyli nie sięgnie głęboko. Sosna natomiast ma system korzeniowy palowy. Tu taka ciekawostka, mój stryj leśnik, przeprowadził badanie doświadczalne – jak głęboko sięga korzeń palowy u sosny? Na terenie wydmy, okolice Pustyni Błędowskiej, 36-letnia sosna, miała 64 cm wysokości, a 36 metrów korzeń palowy. Kopano szalując ziemię by się nie osuwała i dotarto do końca korzenia. Sosna sobie poradzi, świerk nie da rady w sytuacji braku wody. Osłabione drzewo jest narażone na to, że kornik zakłada żerowiska. Jedyną bronią świerka przeciwko kornikowi jest żywica, jednak przy braku wody nie jest w stanie jej wytwarzać. Przy osłabionym drzewostanie kornik, okazuje się jest na tyle sprytny, że wytwarza feromony by „zwołać towarzystwo” – na zasadzie: „chodźcie tu jest co jeść...”, i jednocześnie w momencie gdy czuje, że jest „za gęsto” zaczyna wytwarzać inny rodzaj feromonów, które odstrasza inne osobniki – „więcej was tu nie potrzeba bo poginiemy” – wobec tego korniki szukają innych miejsc żerowania.

Można powiedzieć, że działania jakie zostały podjęte nie do końca były zasadne?

Polityka gospodarowania zasobami leśnymi bardzo często mijała się z zasadami logiki. W latach 80-tych nadleśnictwo Susz spotkała dotkliwa w skutkach wichura. Najbardziej ucierpiał lasy w obrębie Kisielic. W leśnictwie Kisielice leżało ok. 50 tys. metrów sześciennych świerka. Tartaki nie były w stanie przerobić tak wielkiej ilości drewna. Lasy Państwowe podpisały umowę na odbiór drewna z firmami austriackimi. Zapisy umowy zobowiązywały stronę polską do dostarczania Austriakom drewna o takich parametrach, że „wywroty” leżały a cięto zdrowy drzewostan.

Czy przeżył pan jakąś historię lub był świadkiem zdarzenia, które szczególnie zapadło Panu w pamięć?

W tej chwili, mam takie wrażenie, że leśniczy to bardziej urzędnik. Praca od 7.00 do 15.00 i do domu. Jak wspominałem swoją pracę, dla mnie las to był drugi dom. O lesie wiedziałem wszystko. Wielokrotnie byłem świadkiem kradzieży drewna i tu zdarzały się sytuacje bardzo groźne, chciano mnie przejechać, wielokrotnie grożono mi pobiciem. Pamiętam również taką historię, którą teraz opowiadam jako anegdotę. Mieszkając w leśniczówce miałem konia, takiego pod siodło. I pewnego wieczora jadąc przez las usłyszałem odgłos wydawany przez piłę ręczną tzw. „twoja-moja”, podjechałem, i pytam z grzbietu konia: „Panowie może pomóc?” - nieproszeni goście zostawili wszystko i ze strachu mało butów nie pogubili. A jeszcze inna historia. Pewnego popołudnia stwierdziłem, że zginęło drewno z miejsca gdzie prowadzony był zrąb, a że wiedziałem kto w tym miejscu pracował przy wyrobie gałęzi, drugiego dnia rano pojechałem wraz ze strażą leśną, pukamy raz, drugi otwiera jeszcze zaspany gospodarz, pytamy – Czy mógłby nam Pan powiedzieć co to drewno robi u Pana na podwórku? A on na to „O k.....a kto to tu przywiózł?” przepraszam za dosłowność... /śmiej/

Czy to dlatego mieszkańcy wspominają Pana jako leśnika zasadniczego, a nawet ostrego. Co Pan na to?

Jako Leśniczy miałem w obowiązku właściwie gospodarować zasobami leśnymi. Ludziom nie podobało się to, że bardzo skrupulatnie wypełniałem swoje zadania. Pisano na mnie donosy, w związku z tym często nekany byłem kontrolami, jednak jak przekonano się, że donosy to zwykła złośliwość ludzka dano mi spokój. A moje zasadnicze postępowanie wynika z tradycji oraz wychowania jakie wyniosłem z domu.

Czy jest jakaś historia związana z dziką zwierzyną, którą chciałby Pan opowiedzieć?

Było to na polowaniu, do tej pory mam ślad na palcu po najbliższym spotkaniu z dzikiem. Zwierzę zaatakowało mnie w odległości ok 2 metrów...

I co w takiej sytuacji?

Nie wiem co... Do tej pory jak myślę o tym czasami to nie wiem jakim cudem tak właśnie zareagowałem. Dzik skoczył do mnie, a ja z krzykiem do niego i potraktowałem go łufą sztuceria... Jak mu przyłożyłem parę razy, a dzik ważył ok 75 kg, odskoczył ode mnie i wtedy mogłem do niego spokojnie strzelić.

Sytuacja rzeczywiście niebywała. Las kryje w sobie wiele piękna ale ma także swoje ciemne strony. Jednak nie samą pracą człowiek żyje, co w chwilach wolnych – pasje życiowe, zainteresowania?

Wraz z małżonką jeszcze w czasie studiów śpiewaliśmy w Warszawskim Chórze Międzyuczelnianym, a od 22 lat śpiewamy w iławskiej Cameracie i jestem tam najstarszym chórzystą /śmiej/. Z chórem Międzyuczelnianym związani byliśmy przez 5 lat. W roku 1973, było to z okazji 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, śpiewaliśmy w Filharmonii Olsztyńskiej. Narratorem podczas tego wydarzenia był Prof. Aleksander Bardini, który bardzo wysoko ocenił nasz występ. Wiele pięknych historii wiąże się ze śpiewaniem w obu chórach.

Wspólnie z Warszawskim Chórem Międzyuczelnianym byliśmy n.in. na miesięcznym wyjeździe we Włoszech, z Camerata śpiewaliśmy w Niemczech, Holandii, Hiszpanii, Austrii, Czechach na Majorce, Słowacji, Litwie, Łotwie czy Białorusi a nawet w Petersburgu. No i w planach jest wyjazd do Kanady.

Dziękujemy za rozmowę.

Od żony wiemy, że życiową pasją Pana Wojciecha, oprócz śpiewania jest polowanie. Jak zdradziła nam „ostrzegano mnie przed tym, najbliżsi mówili - zobaczysz będziesz zawsze na drugim miejscu”, ale czy tak faktycznie jest przekonamy się podczas następnej rozmowy, do której już teraz Państwa serdecznie zapraszam.

Serdecznie pozdrawiam

Rafał Ryszczyk - Burmistrz Kisielic, tel. 791 085 405; e-mail: rafalryszyk@interia.pl

Przygotowanie krwi do transfuzji, profilaktyka, próby krzyżowe, badanie grup krwi. To c

Pracownia Immunologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi, zwana potocznie serologią, istnieje w powiatowym szpitalu od lat 70-tych. Rola tej pracowni jest nie do przecenienia. Zapewnia bowiem całodobowe świadczenia dla pacjentów szpitala oraz wykonuje badania dla pacjentów ze skierowaniem i bez skierowania. Na stałe współpracuje z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie.

Rozmowa z Markiem Lewandowskim, kierownikiem Pracowni Immunologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi Powiatowego Szpitala im. Wł. Biegańskiego w Iławie.

Jakie usługi świadczy Pracownia?

- Oznaczamy grup krwi układu ABO i antygenu D z układu RH, wykrywamy przeciwciała odpornościowe u kobiet w ciąży, dokonujemy doboru krwi, prób serologicznej zgodności biorcy i dawcy przed przetoczeniem krwi, badamy grupy krwi u noworodków. Ponadto współpracujemy w obszarze diagnostyczno-medycznym ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi szpitala. Zamawiamy krew, sprowadzamy ją i jej preparaty. Zajmujemy się także diagnostyką konfliktu serologicznego pomiędzy matką a dzieckiem w układzie ABO oraz profilaktyką konfliktu serologicznego w układzie RH między matką a płodem.

Proszę rozwinąć wątek konfliktu serologicznego między matką a dzieckiem, na czym polega?

- Każde dziecko dziedziczy cechy po obojgu rodziców i to jest fakt niepodważalny. Może zaistnieć sytuacja, że dziecko dziedziczy antygeny, do których matka może wytworzyć przeciwciała. Mogą się one przedostać przez łoż

Personel Pracowni Immunologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi Powiatowego Szpitala im. Wł. Biegańskiego w Iławie. Od lewej: Marek Lewandowski, kierownik, Karolina Czubińska, Michalina Laskowska oraz Mateusz Witkowski

zysko do płodu i niszczyć jego krwinki. W każdym układzie grup krwi może dojść do takiego konfliktu. Matka wytwarza lub może wytwarzać przeciwciała. Dlatego wdrażana jest profilaktyka już w trakcie ciąży. Kobiecie podaje się te przeciwciała, które niszczą krwinki dziecka, znajdujące się w krwiobiegu matki, mowa o immunoglobulinie anty D. Może zdarzyć się, że dziecko posiada grupę krwi RH+ a matka RH-, wówczas po porodzie jeszcze raz podaje się jej immunoglobulinę. Najtrudniejsza sytuacja jest jeśli następuje konflikt w grupach głównych - gdy matka ma grupę O i posiada przeciwciała antygenu A i antygenu B. Wówczas może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia transfuzji krwi u noworodka. Następuje to rzadko, w naszym szpitalu w ubiegłym roku takich przypadków było około 40.

Co oznacza dobieranie krwi dla konkretnego biorcy (pacjenta). Czy to nie jest tak, że sprawdza się jedynie grupę krwi dawcy i biorcy i gotowe?

- Jest to bardziej skomplikowany proces. Krew przed przetoczeniem należy w pierwszej kolejności starannie sprawdzić. Niezbędna jest pełna dokumentacja

6 pilnych transfuzji krwi przeprowadzono w Powiatowym Szpitalu im. Wł. Biegańskiego w Iławie w roku 2019

dawcy i biorcy, uwzględniająca przede wszystkim czynnik Rh i grupę krwi. Niezgodność tych parametrów może wywołać sytuację bezpośredniego zagrożenia życia u biorcy. Przeprowadza się makroskopową, to znaczy po prostu: gołym okiem, ocenę stanu krwi do przetoczenia. Wszelkiego rodzaju skrzepy, zmnętnienia, zmiany koloru itp. dyskwalifikują krew. Następnym obowiązkowym punktem przygotowań do transfuzji krwi jest tak zwana próba krzyżowa. Jest to badanie laboratoryjne próbki krwi dawcy i biorcy mającej na celu sprawdzenie, czy zachodzą między nimi niezgodności. Wykonuje się ją niezależnie od informacji z dokumentacji medycznej, ponieważ niezgodność może wystąpić spontanicznie. Dlatego też wynik próby krzyżowej jest ważny tylko przez 48 godzin. Pełna próba krzyżo-

wa zajmuje godzinę, jednak w sytuacji zagrożenia życia przeprowadza skróconą wersję sprawdzającą tylko najważniejsze parametry (co nie zwalnia z obowiązku wykonania pełnej próby zgodności natychmiast po wydaniu krwi dla pacjenta). Ryzyko powikłań jest wtedy większe, ale stawką jest uratowanie życia.

Jakie badania krwi od dawcy wykonuje się przed umieszczeniem jej w banku?

- Krew pobierana od dawców podlega obowiązkowym badaniom w celu wykluczenia ewentualnych chorób zakaźnych (HBV, HCV, HIV, kiły).

Przeciętnemu człowiekowi wydaje się, że krew głównie potrzebna jest osobie po wypadku, która straciła jej bardzo dużo. Po wizycie u państwa w Pracowni już wiem, że nie tylko. Kiedy najczęściej potrzebna jest krew?

- Przy poważnych krwotokach stwarzających zagrożenie życia pacjenta, np. pęknięte wrzody żołądka oraz przy przewlekłości krwotoków. Mogą one być wynikiem urazów w np. wypadkach komunikacyjnych, ale także komplikacji w trakcie i po zabiegach chirurgicznych. Krew potrzebna jest przy leczeniu wrodzonych chorób krwi i w niedoborach jej składników immunologicznych. Przy przewlekłych chorobach powodujących niedobory składników krwi. Są to schorzenia takie jak anemia, białaczka choroby szpiku kostnego czy różne zmiany nowotworowe. Zdarza się także, że występuje konieczność przeprowadzenia transfuzji krwi u kobiet po porodzie. Trzeba też mieć na uwadze, że pacjent z wynikiem hemoglobiny poniżej 10 powinien skontaktować

841

tylu pacjentów przyjęto w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (SOR) w styczniu 2020 r.

się z lekarzem, poniżej 7 - kwalifikuj się w zasadzie do przetoczenia krwi, a poniżej 5 - to już bezwzględnie.

W jaki sposób przetoczona krew wpływa na organizm, jakie daje korzyści?

- Sam proces podniesienia poziomu hemoglobiny w organizmie poprawia jakość życia, wypełnia naczynia, zmienia się lepkość krwi, następuje znaczna poprawa oddechu u pacjenta. Dla starszych, schorowanych pacjentów to duża poprawa komfortu życia.

Transfuzja jest też jednak jednocześnie dużym obciążeniem dla organizmu, jeśli nie ma pilnej potrzeby nie należy tego robić. Dlaczego?

- Ponieważ każde przetoczenie krwi może spowodować wytworzenie się nowych przeciwciał, co czasem uniemożliwia późniejsze dobranie krwi do kolejnych przetoczeń. A to z kolei może powodować ograniczenia np. w kwestii przeprowadzenia przeszczepu. Ponadto transfuzja może powodować zaburzenia krzepliwości krwi. A pacjentów, którzy mają wielokrotnie przetaczaną krew jest w naszym powiecie wielu. Zatem jeśli nie ma bezwzględnej konieczności lepiej tego nie robić.

tyka konfliktów serologicznych, codziennność w pracowni serologii

Co jeśli jakiejś grupy krwi brakuje, czy może dojść do takiej sytuacji?

- Zabezpieczamy całodobowo bank krwi w naszym punkcie. Krew i preparaty krwiopochodne otrzymujemy z Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie. Nie może i nie istnieje sytuacja, że jakiejś grupy krwi zabraknie. Nie mniej jednak pojawiają się problemy. Najgorszym okresem jest lato, kiedy krwi po prostu brakuje, gdyż krwiodawcy wypoczywają i nie ma ich na miejscu.

Czy do przeprowadzenia transfuzji krwi potrzebna jest zgoda pacjenta?

- Tak, jest potrzebna zgoda pacjenta. W sytuacji gdy pacjent jest nieprzytomny, ratowane jest jego życie.

Jakie mogą zaistnieć powikłania po transfuzji krwi?

- Transfuzja krwi jest uważana za poważny zabieg ze względu na szeroką gamę możliwych do wystąpienia powikłań. Współczesna medycyna zna sposoby na minimalizowanie ich, zwłaszcza na etapie selekcji krwi dopuszczanej do transfuzji, jednak nie wszystkich da się w zupełności uniknąć. Powikłania po transfuzji krwi dzieli się na dwa główne typy. Są to powikłania wczesne, występujące od momentu rozpoczęcia procedury do 24 godzin po jej zakończeniu, oraz późne, które mogą pojawić się do 30 dni po zabiegu. Do powikłań wczesnych zaliczamy ostry odczyn hemolityczny wywołany przez niezgodność krwi dawcy i biorecywułkładnie ABO. Jest bardzo niebezpieczny, ale też jego wystąpienie jest mało prawdopodobne pod warunkiem prawidłowego przeprowadzenia próby krzyżowej. Kolejne zagrożenie to Sepsa - występuje przy zanieczyszczeniu

Badanie krwi

mikrobiologicznym podawanej krwi. Objawia się wysoką gorączką i zaburzeniami krążenia. Trzecim powikłaniem wczesnym jest przeciążenie układu krążenia. Natomiast tzw. późne powikłania to na przykład opóźniony odczyn hemolityczny, choroba przeszczep przeciwko gospodarzowi, w której przeciwciała w krwi dawcy atakują organizm dawcy. W ostrym przebiegu może powodować zagrożenie życia.

Będąc u Państwa w Pracowni dowiedziałam się, że można przetaczać krew ale także inne preparaty krwiopochodne, co to takiego?

- Preparaty krwiopochodne to nie tylko krwinki czerwone, ale również niezbędne czynniki krzepnięcia, białka oraz przeciwciała odpornościowe chroniące osoby dotychczas nieszczepione lub eksponowane na niektóre choroby zakaźne. Obecnie w transfuzjologii stosuje się preparaty krwi i preparaty krwiopochodne. Takim preparatem jest koncentrat krwinek czerwonych (KKCz), który powstaje po usunięciu większości osocza z krwi pełnej. Jest obecnie stosowana u pacjentów z niedokrwistością i w przypadku transfuzji wymiennych u noworodków. Należy pamiętać, że same nieprawidłowe

wyniki morfologii krwi nie są wskazaniem do transfuzji, najważniejszym wskazaniem jest kliniczna ocena chorego. Część pacjentów czuje uciążliwe objawy niedokrwistości przy stosunkowo niewielkim zmniejszeniu stężenia hemoglobiny, inni zaś potrafią doskonale zaadaptować się do nawet znacznego stopnia niedokrwistości i nie odczuwać dolegliwości. Ten preparat może być przez nas wprowadzony po wcześniejszym napromieniowaniu i filtracji (NUKCCz- napromieniowany ubogoleukocytarny KKCz) w RCKiK w Olsztynie, dzięki czemu przetwarzany jest w postaci wolnej od chorobotwórczych wirusów, pozbawiony

Krew może być przechowywana w banku krwi 42 dni od pobrania

leukocytów. Kolejnym preparatem jest napromieniowany filtrowany (ubogoleukocytarny) koncentrat krwinek płytkowych (NUKPP), który jest uzyskiwany metodą manualną, to znaczy po odwirowaniu jednej jednostki krwi pełnej. Jest on podawany w przypadkach zaburzeń krzepnięcia krwi oraz przy masowych krwotokach. Szczególnie zalecane jest u osób, u których występuje oporność na przetaczane płytki (to znaczy obecne są przeciwciała niszczące przetoczone krwinki). Trzeci preparat to osocze świeżo mrożone (FFP), bez zawieszonych w nim krwinek, które po uzyskaniu jest niezwłocznie zamrażane. Zawiera ono

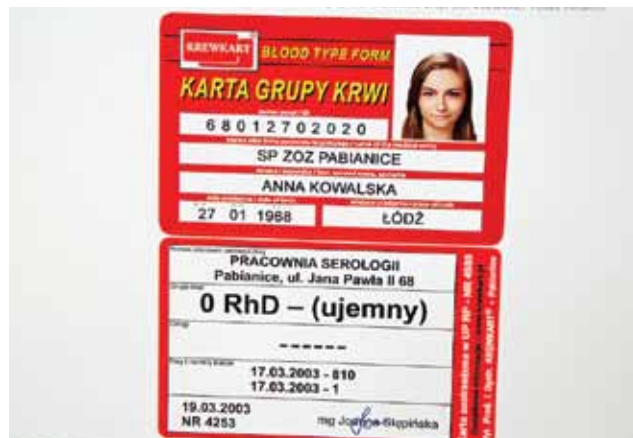
wszystkie niezbędne czynniki krzepnięcia i białka zarówno transportujące, jak i odpowiadające za odporność organizmu. Preparat ten przetacza się u chorych z zaburzeniami krzepnięcia krwi (jedynie wtedy, gdy nie można podać produktów tzw. czynników krzepnięcia) albo w celu natychmiastowego zniesienia działania przeciwkrzepliwego leków z grupy antagonistów witaminy K. Często pobrane osocze wykorzystuje się do produkcji innych składników krwi, np. albumin lub immunoglobulin. Krioprecypitat to natomiast preparat, który jest koncentratem czynników krzepnięcia uzyskiwanym z jednej jednostki pobranego osocza. Krioprecypitat podawany jest u chorych z różnymi zaburzeniami krzepnięcia krwi, gdy niedostępne są preparaty brakujących immunoglobulin. Albuminy to natomiast białka transportujące niezbędne substancje, wodę itd. Użytkiwane są po przetworzeniu osocza. Podaje się je pacjentom, którzy samodzielnie nie są w stanie ich produkować (np. chorzy z niewydolnością wątroby) lub z uwagi na rozmaite choroby cierpią na ich niedobór (choroby nerek, oparzenia). Ten preparat przechowywany jest w szpitalnej aptece. Są jeszcze wspomniane

wcześniej immunoglobuliny, preparaty przeciwciał odpornościowych uzyskiwane z osocza wielu dawców. Zawierają one niezbędne białka odpowiedzialne za ochronę organizmu przed infekcjami (przeciwciała). Podawane są u chorych z niedoborami odporności, którzy nie są w stanie samodzielnie takich przeciwciał wytwarzać, ponadto w rozmaitych stanach chorobowych o podłożu immunologicznym, jako zapobieganie niektórym chorobom wirusowym (tęzec, wścieklizna, HBV itp.). Istnieje również specjalny preparat tzw. immunoglobulina anti-D, którą podaje się kobietom z grupą krwi (Rh-) w celu zapobiegania wystąpieniu konfliktu serologicznego po urodzeniu dziecka z grupą krwi (Rh+).

Każdy człowiek może zgłosić się do państwa Pracowni by ustalić swoją grupę krwi. Czy warto to zrobić?

- Warto. Szpital posiada system komputerowy i każdy pacjent, któremu bada się grupę krwi istnieje w tym systemie. Osobie takiej możemy założyć Krew Kartę, która jest dokumentem ważnym i wiarygodnym. Znajdujący się na niej wynik jest wynikiem potwierdzonym, to znaczy wykonanym dwa razy przez dwie różne osoby. W przypadku zagrożenia życia istnienie w takim systemie szpitalnym może uratować życie. Sprawdzenie grupy krwi zajmie bowiem 2-3 minuty. Czas ten wydłuża się nawet do godziny, kiedy trzeba zrobić badanie i ustalić grupę krwi. Żadne zapiski, notatki trzymane w portfelu, czy też w bransoletce z zapisaną grupą krwi nie są wiarygodne. Jedynie wynik potwierdzony lub Krew Karta jest dokumentem wiarygodnym dla personelu medycznego.

www.powiat-lawski.pl (M. Rogatty)

Krew Karta to dokument, który warto posiadać przy sobie w każdej sytuacji

AKTUALNOŚCI Z GMINY IŁAWA

Na zdjęciu Wójt Gminy Iława Krzysztof Harmaciński i wykonawca inwestycji Henryk Michalewski.

POWSTANĄ NOWE CHODNIKI I PLACE UTWARDZANE. SPRAWDŹ W KTÓRYCH MIEJSCOWOŚCIACH

Nowe chodniki i place utwardzane powstaną w Nowej Wsi, Małykach, Rudzienicach oraz Frednowach. Umowę na wykonanie inwestycji podpisał 13 lutego wójt Krzysztof Harmaciński.

Wykonawcą zadania będzie firma Roboty Budowlane Henryk Michalewski. W ramach inwestycji powstaną chodniki i place utwardzane z kostki betonowej. Zbudowane zostaną również krawężniki, obrzeża oraz wjazdy na posesje.

Całkowita wartość zadania wyniesie 129 806 zł i zostanie ukończona 30 lipca br.

UMOWY NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH PODPISANE

3 stycznia zostały podpisane 2 umowy na realizację w 2020 roku publicznych zadań gminy przez organizację pożytku publicznego.

Pierwsza została zawarta z Gminnym Zrzeszeniem Ludowe Zrzeszenia Sportowe i dotyczy organizacji zawodów sportowych, turniejów, imprez rekreacyjno-sportowych, udziału sportowców z gminy Iława w imprezach wojewódzkich, rejonowych i krajowych. GZ LZS otrzyma na ten cel 54 tysiące złotych.

Druga została podpisana

Na zdjęciu rodzice wraz z dziećmi, Inspektor ds. świadczeń rodzinnych Edyta Brach, Kierownik GOPS Ewelina Tuchalska oraz Wójt Gminy Iława Krzysztof Harmaciński

Na zdjęciu Wójt Gminy Krzysztof Harmaciński, Skarbnik Gminy Marlena Baranowicz-Rak, Przewodniczący GZ LZS Marian Szkamelski oraz Sekretarz GZ LZS Remigiusz Sobociński.

z panem Marianem Wilkowskim – Wiceprzewodniczącym Zarządu Koła Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Przekazane środki, w kwocie 16 500 zł zostaną przeznaczone na rehabilitację społeczną i zawodową mieszkańców gminy w Dziennym Centrum Aktywności działającym w Centrum Aktywności Lokalnej w Iławie.

WRĘCZONO „WYPRAWKI DLA MALUCHA”

19 lutego br., po raz pierwszy w tym roku zostały wręczone tradycyjne, gminne wyprawki. W tej edycji programu wręczono je 9 rodzinom.

Wyprawki zostały wręczone przez pomysłodawcę projektu wójta gminy Krzysztofa

wa i złożyć stosowny wniosek w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

DOTACJE NA ROZWÓJ SPORTU W GMINIE PRYZNANE

14 lutego zostały podpisane umowy dotyczące dofinansowania rozwoju gminnego sportu. Gmina w tym roku przeznaczyła na ten cel 308.000 zł. Umowy z przedstawicielami 5 klubów sportowych podpisał Wójt Gminy Krzysztof Harmaciński. W I turze konkursu rozdysponowano kwotę 158.500 zł.

Przyznane środki pomogą klubom w realizacji ich zadań. Gminne kluby pełnią bardzo ważną rolę – wychowują młodzież poprzez sport, czym chronią ją przed zagrożeniami jakim są w dzisiejszych czasach narkotyki i tzw. „dopalacze” – podkreślił wójt Harmaciński.

Wszystkim sportowcom życzymy wielu sukcesów w nowym sezonie!

Na zdjęciu przedstawiciele klubów sportowych, z-ca Wójta Gminy Andrzej Brach, Wójt Gminy Krzysztof Harmaciński oraz Skarbnik Gminy Marlena Baranowicz-Rak.

GMINNA GALA SPORTU I KULTURY 2020

Występ zespołu „Grasz-Band”

Pełna sala gości, sportowców, ludzi kultury, przedstawicieli lokalnych samorządów, pięknie udekorowana sala, elegancko nakryte stoły z zapalonymi świecami – tak wyglądała tradycyjna Gminna Gala Sportu i Kultury w Gminie Iława.

21 lutego do hali sportowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiekieleu przybyli liczni goście wśród których znaleźli się: Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezina, Posłowie na Sejm RP, przedstawiciele samorządów, dyrektorów szkół, radnych i sołtysów gminy Iława, lo-

kalnych przedsiębiorców, ludzi zasłużonych dla sportu i kultury.

W roli konferansjerów wystąpili w tym roku Dyrektor GOK-u Grażyna Piękos oraz debiutujący w roli prowadzącego, Sekretarz GZ LZS Remigiusz Sobociński. Przybyłych gości powitał punktualnie o 16 gospodarz uroczystości Wójt Gminy Krzysztof Harmaciński. Następnie głos zabrali zaproszeni goście. Później nastąpił czas na wręczenie statuetek i stypendiów sportowych.

Galę uatrakcyjnił występ zespołu działającego przy Gminnym Ośrodku Kultury „Grasz-Band”.

Na zdjęciu Zdzisław Patofa wyróżniony w kategorii „Mecenas gminnego sportu” z Wójtem Gminy Iława Krzysztofem Harmacińskim

Laureaci stypendiów sportowych

GMINNA GALA SPORTU I KULTURY 2020

Wyróżnienia za osiągnięte wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej ważne dla społeczności lokalnej.

Trener roku
Wojciech Tarnowski
Tomasz Demczak
Krzysztof Zieliński
Piotr Kacperk
Paweł Pierczyński

Laureaci w kategorii „Za szczególne zaangażowanie na rzecz kultury w Gminie Iława w 2019 roku”

Sportowiec roku
Emilia Włodarska
Włodzimierz Siudziński
Kamil Stępiak
Wioletta Boreczek
Rita Bobko
Rafał Rabczyński
Jakub Kozicki
Dorota Zabłotna
Karolina Jaworska
Karlos Patorski
Paweł Szkamelski
Anna Szkamelska
Oliwier Szkamelski
Patrycja Bulik
Miłosz Frankiewicz
Katarzyna Kuban
Kazimierz Łukomski
Henryk Drzewoszewski
Hubert Brach
Konrad Solis
Paulina Józefowicz
Kacper Sagan
Nikodem Fiałkowski
Aleksandra Sagan
Maciej Jackowski
Natalia Zięba
Jakub Szczepański
Tomasz Kozak

Jarostaw Płoski

Drużyna roku
GKS Wikielec – senior
GKS Wikielec – trampkarz
GKS Wikielec – orlik
LZS Osa Ząbrowo-drużyna siatkarska
Drużyna Ligi Strzeleckiej Gminy Iława
Drużyna Siatkarska Gminy Iława
Drużyna Strzelecka Gminy Iława
Drużyna GKS Wikielec – dziewcząt rocznik 2004 i młodsze
Drużyna SP Ząbrowo dziewcząt – rocznik 2006 i młodsze
Drużyna Tenisa Stołowego Gminy Iława.
GKS Wikielec – junior starszy
Drużyna przeciągania liny

Mecenas gminnego sportu
Zdzisław Patola
Nagroda specjalna
Marek Łukiewski
Marek Jaczun
Roman Piotrkowski
Gustaw Marek Brzezina
Serce dla Sportu

Na zdjęciu od lewej: Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezina, Krzysztof Bądkowski (kat. „Sport bez barier”), Marian Zieliński (kat. „Sport bez barier”) oraz Wójt Gminy Iława Krzysztof Harmaciński

Krzysztof Harmaciński
Krzysztof Sadowski
Mariusz Jajkowski
Sport bez barier
Krzysztof Bądkowski
Marian Zieliński
Działacz sportowy
Bogdan Nerowski
Zdzisław Dobrzyński
Sławomir Borkowy
Rafał Żuchowski
Adam Przybilski
Krzysztof Bączek
Zawodnik roku
Remigiusz Sobociński
Super Champion
Hanna Dzik

Podziękowania za wspieranie sportu i kultury w Gminie Iława w 2019 r.
Redakcja Gazety Iławskiej
Redakcja InfoIława
Redakcja Kuriera Regionu Iławskiego
Radio Eska
Radio Meloradio
Nagrodę finansową za osiągnięcia w działalności sportowej ważnej dla społeczności lokalnej otrzymał Zdzisław Patola.

Zaproszeni goście podczas Gminnej Gali Sportu i Kultury

Za kultywowanie, upowszechnianie tradycji ludowej i promocję Gminy Iława w 2019 roku
Zespół ludowy „GOSPOSIE”
Dziecięcy zespół ludowy „DZIECI ZIEMI IŁAWSKIEJ”

Statuetka specjalna - za 25 lat kultywowania tradycji ludowej i promowania Gminy Iława
Zespół „Morawa”

Za produkt kulinarny promujący Gminę Iława wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi” – Statuetka specjalna
Bogumiła Kowalska

Za wspieranie kultury Gminy Iława w 2019 roku
Bernadeta Hordejuk
Bartosz Bielawski
Alina i Jan Szynaka
Marian Tompański
Daniel Wygonowski
Grzegorz Olszewski
Marek Malinowski
Mieczysław Czajkowski
Stanisław Michalewski
Stowarzyszenie „Łączy Nas Kanał Elbląski” Lokalnej Grupy Działania w Elblągu
Bank Spółdzielczy w Iławie

Za szczególne zaangażowanie

KULTURA

Za działalność artystyczną na rzecz kultury Gminy Iława w 2019 roku
Barbara Kowalska
Mirosław Mastalerz
Jakub Skolmowski
Zespół „CANTICORUM” ZSO im. Stefana Żeromskiego w Iławie
Zespół „GRASZ-BAND”
Chór szkolny „PORANEK” SP im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie

Laureaci w kategorii „Za wspieranie kultury w Gminie Iława w 2019 roku”

na rzecz kultury w Gminie Iława w 2019 roku

Beata Grzechnik
Stanisław Kowalkowski
Stanisław Kozuchowski
Bożena Majewska
Wojciech Olszewski
Rafał Piękos
Emilia Skolmowska
Barbara Ostrowska
Ewa Bielicka
Ewelina Tuchalska
Szkoła Podstawowa im. Mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Gałdowie
Szkoła Podstawowa w Lasecznie
Szkoła Podstawowa im. Michała Lengowskiego w Rudzienicach
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu
Szkoła Podstawowa im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie
Koło Gospodyń Wiejskich w Gulbiu
Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi
Koło Gospodyń Wiejskich w Tynwaldzie
Koło Gospodyń Wiejskich w Ząbrowie
Henryk Plis

Za wspieranie kultury w Gminie Iława i ogromne zaangażowanie na rzecz WOŚP

Marzena Bendelewska
Nagrodę finansową za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury otrzymała Grażyna Piękos – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Lasecznie.

Stypendia sportowe

Nikodem Fiałkowski
Alicja Michalewska
Patrycja Bulik
Paulina Józefowicz
Jakub Ryś
Bogumiła Ryś
Aleksandra Dłuszczańska
Wiktor Józefowicz
Mateusz Jeżyński
Kacper Sagan
Aleksandra Sagan

Stanisław Blonkowski z Susza. Fotografuje i opowiada o przyrodzie i po prostu cieszy

Wieloletni zastępca nadleśniczego Nadleśnictwa Susz, dziś emerytowany leśnik, wciąż aktywny w swojej branży. Człowiek o ogromnej wiedzy, o wielu pasjach, zawsze chętny do rozmowy, do opowiadania o przyrodzie i tajemnicach jej życia. Nie ma chyba ucznia w Gminie Susz, który nie zetknąłby się ze Stanisławem Blonkowskim w szkole podczas spotkań przyrodniczych, pogadań na temat ekologii. Autor niezliczonych zdjęć przyrody powiatu iławskiego, szczególnie jednak lasów Nadleśnictwa Susz. Poza pasją przyrodniczą Stanisław Blonkowski aktywnie uczestniczy w życiu gminy Susz, jako radny obecnej kadencji, pełniący funkcję przewodniczącego Rady Gminy Susz. Ma jeszcze kilka fascynujących hobby, o których nam opowiedział.

Skąd się wzięła w Panu miłość do lasu?

- Wypada zacząć od początku. Urodziłem się na jednej z mazowieckich wiosek, aczkolwiek rodzice nie byli rolnikami. Mój Tato podczas okupacji był żołnierzem AK i po wojnie żeby uniknąć prześladowań nowej władzy przeniósł się wraz z rodziną do domu swojej siostry właśnie na wieś. Nie na wiele to się zdało, bo trafił na kilka lat na Rakowiecką jako więzień polityczny. Dom wujostwa położony był na końcu wsi, na skraju lasów. Oczywiście nie było to tak wspaniałe lasy jak na naszym Pojezierzu Iławskim ale dla mnie, małego dziecka, wystarczająco fascynujące. To właśnie tam zaczęła się moja wielka, leśna miłość. Miałem jeszcze krótki warszawski epizod, bo tam rozpocząłem swoją edukację. Siostra Mamy, moja chrzestna, kobieta o wielkim sercu, nie mając własnych dzieci

Zdjęcie wykonane przed sztuczną wyspką, na której wyłożone zostały jajka w celu zwabienia błotniaka stawowego. W prawej ręce widoczny radiowy wyzwalacz migawki

chciała w ramach pomocy ekonomicznej zabezpieczyć mi wykształcenie. Pomimo, że jak na owe siermiężne czasy opływałem niemalże w luksusach (kino, teatr, muzea a nawet jeden z pierwszych telewizorów), tęskniłem za mazowieckimi krajobrazami, morenowymi wzgórzami i okolicznymi lasami. Powrót do wiejskiej szkoły oświetlanej naftowymi lampami, do której miałem niemalże 5 kilometrów okazał się szokiem. Nie dość, że miałem warszawski akcent to jeszcze wcześniej widziałem rzecz o których moi klasowi koledzy mogli tylko pomarzyć. Przez pierwszy okres uchodziłem za dziwoląga. Las był panaceum na wszystkie moje ówczesne problemy. W domu było zawsze

bardzo dużo książek. Tato czytał nam je codziennie przy lampie, gdy byliśmy już w łóżkach. Miłość do książek została mi na całe życie. Pamiętam, jak olbrzymie wrażenie zrobił na mnie Pięcioksiąg przygód Sokolego Oka. W swoich dziecięcych marzeniach chciałem być jak Tropiciel Śladów. Dziś interesuje mnie także inna literatura. Przeczytałem wiele książek naszej noblistki Olgi Tokarczuk i uważam, że są fascynujące.

W jakim domu Pan wzrastał?

- W domu byłem wychowywany w duchu patriotycznym, zupełnie odmiennym od ówczesnej propagandy. Gdy byłem nieco starszy tato przedstawił mnie swojemu znajomemu nadleśniczemu.

Wtedy się o tym głośno nie mówiło ale dziś już wiem, że on też był żołnierzem AK. Być może znali się z konspiracji. Zapraçałem jak on być leśnikiem. Na to jednak musiałem trochę poczekać. Dopiero po ogólniaku dostałem się do dwuletniej pomaaturalnej Państwowej Leśnej Szkoły Technicznej. Potem, już zaocznie, kolejne stopnie leśnego wtajemniczenia: studia inżynierskie na Wydziale Leśnym ówczesnej Akademii Rolniczej (Obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Poznaniu, studia magisterskie na SGGW w Warszawie i dwukrotne studia podyplomowe. Te ostatnie w leśnych ośrodkach naukowo – badawczych Republiki Czeskiej, Niemiec i Szwecji. W sumie 22 lata w różnych

szkolnych ławkach. Zawodowo wiele lat zgłębiałem wiedzę na temat genetyki leśnej, ale to myślę, że jest temat na zupełnie inny wywiad.

Fotografia niejako naturalnie wywodzi się z obcowania z naturą. Jednak nie wszyscy miłośnicy lasu i przyrody zaczynają robić zdjęcia. Trzeba mieć w sobie duszę artysty... Rozumiem, że Pan taką posiada?

- Dusza artysty? Mam na to swoją definicję. Otóż o każdym, kto potrafi dostrzec wokół siebie piękno, a tym bardziej piękno przyrody, można powiedzieć, że ma duszę artysty. Fascynacja fotografią zrodziła się u mnie właśnie w czasie mojego

pobytu w warszawskiej podstawówce. Wujek u którego mieszkałem, człowiek na owe czasy majątny, miał radziecki aparat Zorkij 3 C. Zapraçałem też taki mieć i po wielu latach, już w ogólniaku, pracując w prywatnej cegielni po kilkanaście godzin dziennie, w końcu spełniłem swoje marzenie. Kupiłem go w komisie za cenę równą miesięcznej pensji leśniczego. Mam go do dzisiaj, pomimo że jest już tylko pamiątką.

Co szczególnie lubi Pan fotografować i dlaczego?

- Ulubionym motywem moich zdjęć są ptaki, od małego 6 gramowego strzyżyka do 1000 razy cięższego bielika. Szczególne miejsca w moich fotograficznych przygodach zajmują żurawie. Te niezwykle płochliwe ptaki wymagają budowy specjalnych czatowni, gdzie na jesiennych zlotach można je fotografować o świcie zanim polecą na żerowiska. Najlepiej wtedy przenoćować, żeby już o świcie być przygotowanym do zdjęć. Również wiosną wokół roztacza się feeria dźwięków. Jak w symfonicznej orkiestrze mieszają się buczenie bąka, trele kosów i słowików, klan-gor żurawi, czasem poszczekiwanie saren. A wszystko to przy akompaniamencie żabiego chóru. Żadne pióro tego nie opisze, więc nawet nie będę próbował.

Jak wspomina Pan początki przygody z fotografią?

- Na dobre moja przygoda z fotografią zaczęła się wraz z zakupieniem pierwszej cyfrowej lustrzanki i wydaniu pierwszego fotograficznego albumu o lasach Nadleśnictwa Susz. W zeszłym roku wyszedł mój dwunasty z kolei album. Nie licząc wznowień i folderów w sumie to kilkanaście tysięcy egzemplarzy. Wszystkie są fotograficznymi opowieściami o pięknie naszej

Je, maluje, gra na trąbce, pięknie się życiem!

Panorama Susza - olej na płótnie, obraz подарowany burmistrzowi Jarmen, miasta partnerskiego z okazji 750-lecia powstania.

Jezioro Jasne

przyrody. Liczne z nich trafiło do wielu krajów Europy, a to za sprawą Triathlonu, gdzie stanowią dodatek do nagród. Od czterech lat publikuję felietony w jednej z lokalnych gazet, o przyrodzie ale również o czyhających na nią zagrożeniach. Wcześniej pisałem do aperiodyku Skarbiec suski. Wszystkie są ilustrowane fotografiami.

Wiem, że aktywnie uczestniczy Pan w życiu szkół nie tylko suskich...

- To prawda. Pogadanki, prelekcje, wykłady dla słuchaczy przedszkoli, szkół różnych szczebli i uniwersytetów trzeciego wieku są ilustrowane slajdami o cudach naszej przyrody. Ponieważ cały czas mienię się hobbystą, traktuję ją moją działalność jak przygodę, ale również sposób na to, żeby intelektualnie nie zarzewieć. Plan na najbliższy czas to cykl wykładów, które będą podzielone na trzy bloki tematyczne: piękno przyrody, aktualny stan zaśmiecenia lasu i ostatni punkt, czyli co możemy z tym zrobić. I tu

dotkniemy tematu ekologii, segregacji śmieci itd. Wykłady wygłoszę w szkołach wiejskich. Pomysłów na kolejne przedsięwzięcia mi nie brakuje.

Nadleśnictwo Susz zajmuje ogromny obszar, bo ponad 23 tysiące hektarów, z czego ponad 21 ha to lasy. Teren nadleśnictwa charakteryzuje niebywałe bogactwo przyrodnicze, czego najjaśkrawszym przykładem jest obecność około 90 gniazd bielika, orlika krzykliwego, rybołowa, kani czarnej i rudej oraz bociana czarnego – czytamy na stronie Nadleśnictwa Susz. To rzeczywiście miejsce szczególne...

- Przed laty, kiedy jeszcze byłem czynnym zawodowo leśnikiem, polecono mi przygotować referat na jakąś dużą konferencję, na temat Strefowa ochrona ptaków w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie (RDLP), na przykładzie Nadleśnictwa Susz. Konferencja miała bardzo wysoką rangę, więc i materiały zbiera-

łem skrupulatnie. Dlatego mogę stwierdzić, że 5 RDLP (spośród 17) ma w sumie mniej gniazd ptaków chronionych strefowo niż jedno Nadleśnictwo Susz. Z pewnością powód do dumy, ale również wynik wyjątkowo ekologicznego podejścia do gospodarki leśnej naszych leśników.

Tereny Nadleśnictwa Susz obfitują także w różnorodną zwierzyinę... Czy zdarzało się Panu spotkać w lesie szczególnie rzadkie zwierzęta, co to były za spotkania?

- Tu trzeba doprecyzować słownictwo. Otóż zwierzyzna to zwierzęta łowne. Bytują tu zające, kuny, jenoty, lisy, bobry, sarny, jelenie, łosie i dziki, tym ostatnim przez ludzką głupotę szykuje się prawdziwy armagedon. 29 ptaków jest chronionych unijną dyrektywą ptasią. Można wymienić mnóstwo zwierząt nie będących zwierzyzną łowną. Nasze pola, łąki, jeziora, lasy są miejscem bytowania około 160 gatunków ptaków. Na stałe

zadomowił się wilk, czasem widywany jest ryś, ale w

padkach jest pod ręką aparat. Raz mi się udało.

Pięciopaczki bociana czarnego. Zjawisko niezwykle

myśl przysłowia, że „jeśli ty widziałeś rysia, to znaczy, że lis widział ciebie 1000 razy”, nie jest on często widywany.

Mówi się, że w lasach Nadleśnictwa Susz pojawiają się wilki. Czy spotkał się Pan kiedyś oko w oko z wilkiem?

- W sumie na całym Pojezierzu Iławskim jest około 30 - 40 wilków. Miałem kilka razy spotkania „oko w oko”, chociaż rzadko w takich przy-

Jednak fotografia to nie jedyna pana hobby. Styszałam, że również pan maluje, a nawet gra na trąbce...

- To wszystko prawda. Owszem, od czasu do czasu maluję. Troszkę obrazów wisi na ścianie naszego salonu, większość gdzieś u przyjaciół. Ostatni obraz panoramy Susza podarowałem burmistrzowi Jarmen, miastu partnerskiemu z okazji 750 - lecia tej miejscowości. Wzbudziło to niezwykle serdeczny aplauz

uczestników uroczystości bo tam w bogatym kraju wysoko ceni się hand arbeit (ręczną robotę). Maluję głównie leśne krajobrazy. Zdolności malarzkie wraz z pozostałą trójką rodzeństwa odziedziczyłem po Mamie. Ot, zwykła genetyka, żadna w tym moja zasługa. Zdarza mi się także grać na trąbce - w tej dziedzinie jestem samoukiem. Czas? Mam cudowną Żonę, która toleruje moje „artystyczne” fanaberie.

Czy jest pan grzybiarzem? Jeśli tak, to czy ma Pan swoje tzw. miejscówki na prawdziwki? Nadleśnictwo Susz słynie z takich miejsc, choć konkretne miejsca często są owiane tajemnicą....

- Uwielbiam zbierać grzyby i chociaż jesień zawsze przypomina mi o upływie czasu to nie mogę się jej doczekać. Oczywiście, jak każdy grzybiarz mam swoje tajemne miejsca, co pozwala mi stwierdzić, że grzyby zbieram, a nie ich poszukuję.

www.powiat-ilawski.pl (M. Rogatty)

Zdjęcia i obrazy autorstwa Stanisława Blonkowskiego

Zasuwali do Susza

Prawie 150 biegaczek i biegaczy wzięło 23 litego br. udział w biegu przełajowym „Zasuwał” na dystansie 27 kilometrów, z metą w Suszu. Nasze miasto znów pokazało, że „Susz sportem stoi”.

Zasuwał” organizują połączone siły czterech samorządów: Powiatu Iławskiego, miasta Iława, Gminy Iława i Gmi-

ny Susz. Po ubiegłorocznym sukcesie pierwszej edycji tej imprezy (start w Suszu, meta w Iławie), wczoraj bieg na dystansie 27 kilometrów odbył

się po raz drugi, tym razem w odwrotnym kierunku.

Linie mety, usytuowaną przy hali Centrum Sportu i Rekreacji w Suszu, jako pierwszy minął Mariusz Wojdyło (Brodnicza Biega), drugie miejsce zajął Marcin Sobolewski z UKS TRS Susz, a trzeci był Grzegorz Głowczewski (Biegający Tczew). Wśród pań triumfowała Aneta Wojaś, przed Beata Świegocka (Iława Biega) i Joanną Bartkowską (KM UMK Toruń). Gratulujemy!

Centrum Sportu i Rekreacji

w Susz po raz kolejny stanęło na wysokości zadania i przygotowało godne powitanie sportowców na mecie biegu. Każdy ze startujących otrzymał pamiątkowy medal, a najlepsi w swoich kategoriach wiekowych – okazali puchary, które wręczali przedstawiciele władz wszystkich czterech samorządów, zaangażowanych w organizację biegu „Zasuwał”. W zgodnej opinii władarzy, impreza już na stałe wpisała się w kalendarz rywalizacji biegowych, organizowanych

w powiecie iławskim.

Dziękujemy wszystkim partnerom, pracownikom biura zawodów, wolontariuszom, ludziom zaangażowanym w bieg „Zasuwał”:

Organizatorzy: Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji, Centrum Sportu i Rekreacji im. Jana Pawła II w Suszu

Współorganizatorzy: Gmina Susz, Gmina Iława, Miasto Iława, Powiat Iławski

Partnerzy Medialni: Gazeta Iławska, Info Iława, Melo Radio

Partnerzy: Grupa Biegowa #8ranobasen EMP Iława, PKS Iława, Zakład Karny w Iławie, Focus on Sport – Fotografia Sportowa, Marchach, ZUK Susz.

Oddzielne podziękowania należą się służbom, które zabezpieczyły pierwszą edycję biegu „Zasuwał”: OSP Susz, OSP Ząbrowo, OSP Iława, Komenda Powiatowa w Iławie, Komisariat Policji w Suszu, Nadleśnictwo Susz, Nadleśnictwo Iława, Rowerzyści Zenon Team z Iławy oraz Epidemia Cyklozy MTB Susz.

Nikoś poruszył serca

Ponad 20 tysięcy złotych zebrano łącznie podczas imprezy charytatywnej „Pomóżmy Nikodemowi”, która 23 lutego odbyła się w hali CSiR. Dwumiesięczny Nikoś i jego choroba poruszyły serca mieszkańców Gminy Susz. W ramach wydarzenia doszło m.in. do turnieju siatkówki.

Nieletni przestępcy w powiecie iławskim. Na bakier z prawem są już nawet 8-latki

Przed nami Pierwszy Dzień Wiosny. Od lat obchodzony jest on w szkołach jako „dzień wagarowicza”. Wiosenna pogoda sprzyja różnym pomysłom. Powszechnie wiadomo, że pozornie bezpieczna zabawa, połączona często z alkoholem, papierosami, czy innymi środkami może sprzyjać chuligańskim wybrykom, co w konsekwencji może zakończyć się ukaraniem przez sąd.

Zjawisko przestępczości nieletnich to współcześnie jeden z ważniejszych tematów poruszanych przez przedstawicieli prawa, psychologów i pedagogów, którzy prowadzą wiele działań profilaktycznych, uświadamiających dzieciom i młodzieży co im grozi kiedy to zachowują się niezgodnie z prawem.

Zacznijmy od wyjaśnienia - Kto to jest nieletni?

W Kodeksie Karnym mówimy o nieletnim w aspekcie prawnym karnym, czyli osobie poniżej 17 roku życia (art. 10§1k.k.): a) niezdolnej do ponoszenia winy, a więc do popełnienia przestępstwa (art. 1 §3 k.k.), lecz jedynie czynu zabronionego pod groźbą kary (art. 1 §1 k.k.); b) która może odpowiadać za popełnienie niektórych przestępstw, określonych w kodeksie karnym (art. 10 §2 k.k.). Z kolei według Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r. mówi o tym, że nieletni to osoba: a) w wieku do lat 18 wskazujące przejawy demoralizacji (art. 1 §1 pkt1 i art.2 u.p.s.n.); b) która dopuściła się „czynu karalnego” (w rozumieniu u.p.s.n) po ukończeniu 13 lat, a nie ukończyły lat 17 (art. 1 §1 pkt2 u.p.s.n.); c) w wieku do 21 lat, wobec których orze-

czono środki wychowawcze lub poprawcze (art. 1 §1 pkt 3 u.p.s.n.).

W związku z powyższym należy wyjaśnić dwa pojęcia „czyn karalny” oraz „przejawy demoralizacji”. Wokreśleniu definicji „czynu karalnego” pomoże nam ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, która mówi, że Czyn karalny to: „czyn zabroniony przez art. 1 § 2 ustawy jako: a) „przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; b) wykroczenie określone wart.51 (zakłócenie spokoju lub porządku publicznego), art.69 (niszczenie znaków umieszczonych przez organ państwowy), art.74 (niszczenie, usuwanie lub czynienie niewidocznymi znaków lub napisów ostrzegających o niebezpieczeństwie), art.76 (rzucanie kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu), art.85 (samowolne ustawianie, niszczenie lub włączanie znaków, sygnałów lub urządzeń ostrzegawczych lub zabezpieczających), art.87 (kierowanie pojazdem wstanie po użyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka), art.119 (zabór mienia w celu przywłaszczenia - kradzież), art.122 (paserstwo umyślne i nieumyślne), art.124 (umyślne uszkodzenie lub zniszczenie mienia), art.133 (nabywanie w celu odsprzedaży z zyskiem

Foto: pixabay.com

biletów wstępu na imprezy) lub art.143 (złośliwe utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użyteczności publicznej) Kodeksu wykroczeń”.

Chodzi tu przede wszystkim o utrzymanie społecznego porządku prawnego gdyż często zdarza się tak, iż młodzież nie zdaje sobie sprawy z rodzaju popełnianych czynów, co później skutkuje sankcjami prawnymi.

Natomiast jako przejawy demoralizacji najczęściej zaliczamy:

- ucieczki z domów lub placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- zachowania patologiczne (alkoholizm, narkomania, prostytucja, tworzenie się nieformalnych grup),
- porzucanie szkoły,
- brak opieki ze strony rodziców czy opiekuna,
- przebywanie w środowiskach kryminogennych,

- popełnianie czynów karalnych i innych czynów zabronionych,
- brutalizacja zachowań wobec rówieśników i osób dorosłych.

Do najczęściej popełnianych czynów karalnych przez osoby nieletnie należą kradzież włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, bójka i pobicie czy uszczerbek na zdrowiu. Należy dodać, że w 2019 roku, policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Iławie do Sądu Wydział Rodzinny i Nieletnich wysłali 137 pism, 24 nieletnich zostało zatrzymanych pod wpływem alkoholu a 23 uciekło z domów rodzinnych, placówek opiekuńczych czy schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych.

Według Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r. sąd

rodzinny wobec nieletniego może:

- 1) udzielić mu upomnienia,
- 2) zobowiązać go do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego, do przeproszenia pokrzywdzonego, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzenia się w stan odurzenia,
- 3) ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna,
- 4) ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego,
- 5) zastosować nadzór kuratora,
- 6) skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją,
- 7) orzec zakaz prowadzenia pojazdów,

8) orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego,

- 9) orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej, w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,
- 10) orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym.

Sąd rodzinny może również zobowiązać rodziców lub opiekuna do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy z szkołą, do której nieletni uczęszcza, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną poradnią specjalistyczną, zakładem pracy, w którym jest zatrudniony, oraz lekarzem lub zakładem leczniczym oraz zobowiązać rodziców lub opiekuna do naprawienia w całości lub w części szkody wyrządzonej przez nieletniego.

Sąd może także zwrócić się do właściwych instytucji państwowych lub społecznych oraz jednostek samorządowych o udzielenie niezbędnej pomocy w poprawie warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego.

Powoli zmniejszająca się liczba czynów karalnych pokazuje, iż działania profilaktyczne na terenie naszego powiatu są skuteczne. W 2019 roku policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Iławie przeprowadzili 930 spotkań z dziećmi i młodzieżą.

Trochę statystyki jak wyglądamy na tle województwa:

	Czyny karalne nieletnich – przestępczość ogółem	Czyny karalne nieletnich – przestępstwa najbardziej dokuczliwe społecznie	Podejrzani nieletni – przestępczość ogółem	Podejrzani nieletni – przestępstwa najbardziej dokuczliwe społecznie	Procentowy udział nieletnich w ogólnej liczbie sprawców przestępstw
2019 – KPP Iława	18	11	14	7	1,5 %
2018 – KPP Iława	19	11	22	11	2 %
2019 - KWP Olsztyn	673	210	366	185	4,7%
2018 - KWP Olsztyn	381	208	308	158	2,7%

Św. Patryk - Żeglarskie święto w Porcie Iława!

Fot. arch. Robert Szklanny

Fot. arch. Robert Szklanny

Fot. FB. Roman Roczeń

Nowym sezonem żeglarskim już na horyzoncie dlatego Port Śródlądowy w Iławie przygotował w dniach 13-14 marca ciekawe wydarzenia dla żeglarskiej braci, choć nie tylko. Już 13 marca w piątek o godzinie 19.30 odbędzie się spotkanie z ilawianinem, żeglarzem kapitanem Robertem Szklannym, który

opowie o swojej wyprawie jachtem Selma na Antarktydę. Interesujące opowieści oraz fantastyczne zdjęcia pozwolą przenieść się chociaż na chwilę na wielki ocean przygód. 21 dni rejsu od Argentyny przez Szwecję Południową aż do Antarktydy, w 12 osobowej załodze polsko - czeskiej z niezawodnym kapitanem

Tomaszem Łopatą. Śmiało mogę przyznać, że była to żeglarska wyprawa mojego życia - mówi Robert Szklanny - Ponad 2000 mil morskich emocji, niesamowitych wrażeń i niepowtarzalnych chwil. Zapraszam Państwa na spotkanie z Antarktydą do Portu Iława - dodaje.

Opowieści o żeglarstwie, podróżach to nie wszystko

co ma do zaproponowania Port Śródlądowy. 14 marca w sobotę o godzinie 19.00, na kameralnej scenie w Porcie wystąpi Roman Roczeń - niewidomy artysta, gwiazda polskich scen szantowych. Wspólnie z towarzyszącym mu na gitarze Krzysztofem Kowalewskim, Roman Roczeń zaśpiewa najwspanialsze szanty i pie-

śni żeglarskie m.in. „Mogę kopać tu dalej”, „Kraina Mayo”, „Biała sukienka”, „A few days” czy „Jesienné wino”. Artysta wystąpił na wielu festiwalach szantowych i turystycznych m.in. w Krakowie, Zabrzu, Giżycku czy Świnoujściu. Jego utwór pt. „Chłodnia” znalazł się w notowaniu Listy Przebojów Programu Trzeciego. W Iławie jeszcze nigdy nie występowałem ale cieszę się, że teraz

będę miał ku temu okazję. Lubię kameralne koncerty bo wtedy jest piękna więź z publicznością. Mam także nadzieję, że będziemy mogli poczuć ten piękny żeglarski klimat wspólnie śpiewając - powiedział Roman Roczeń.

Wspomniane wydarzenia organizowane są przez Port Śródlądowy w Iławie oraz Iławskie Centrum Kultury, Patronat medialny: Gazeta Iławska, Info Iława, Melo-Radio.

Marcin Woźniak

AQUAMAN SWIMRUN Jeziorak

Ciągle żyjemy wspomnieniami związanych z zeszłorocznymi zawodami dla prawdziwych „twardzieli” i nie możemy się doczekać tegorocznej imprezy która w całości odbywa się na terenie powiatu iławskiego i jest świetnym przedsięwzięciem promocyjnym dla naszego regionu. Wysoki poziom zawodów oraz duża liczba zawodników spowodowały wyróżnienie w rankingu światowym. Po bardzo udanym debiucie imprezy SWIMRUN w ubiegłym roku światowy ranking TSR docenił wyścig nad Jeziorakiem - mówi Gabriela Rolka współorganizator zawodów - Impreza znalazła się na liście 47 wyróżnionych wyścigów z całego świata, a co więcej w zestawieniu według nadanych punktów zajmuje sensacyjne 5 miejsce - dodaje z satysfakcją

SWIMRUN polega na naprzemiennym pływaniu i bieganiu, a najdłuższy dystans obejmuje całe Jezioro Jeziorak od północy, aż do samej

RANKING TSR		
	1. OTILLÖ WORLDS	725
	2. OTILLÖ MALTA	680
	3. STOCKHOLM	663
	4. OTILLÖ ENGADIN	654
	5. AQUAMAN SWIMRUN JEZIORAK	638
	6. OTILLÖ HVAR	633
	7. OTILLÖ ISLES OF SCILLY	624
	8. BRECA BAY OF ISLANDS	623
	9. CASCO BAY	618
	10. OTILLÖ UTÖ	613

Iławy i liczy sobie łącznie 36 kilometrów w tym 5 kilometrów pływania. Zawodnicy po drodze docierają na kilka wysp i pokonują łącznie 13 odcinków pływackich. Ostatnie odcinki są bardzo widowiskowe dla kibiców, ponieważ uczestnicy pokonują je już w samej Iławie z metą w okolicy Amfiteatru - komentuje Kac-

per Piech współorganizator imprezy.

Nie inaczej ma być w tym roku. Jednym z najbardziej interesujących miejsc do obserwowania wyścigu będzie Port Śródlądowy w Iławie, gdzie zawodnicy będą na tak zwanej „ostatniej prostej”. Zawody gromadzą zawodników z całej Polski oraz wielu zagra-

nicznych gości. Port Iława z przyjemnością włączy się w organizację AQUAMAN SWIMRUN Jeziorak podobnie jak w zeszłym roku. Jesteśmy gotowi do przyjęcia uczestników wyścigu i zapewnienia im dobrej atmosfery w czasie zawodów - przyznaje Sławomir Ciszewski dyrektor Portu - Chcielibyśmy także zorganizować po wyścigu następnego dnia Śniadanie Mistrzów dla uczestników zawodów połączone z pokazem zdjęć z samych zawodów, rozmawiamy o tym z organizatorami - podsumowuje Ciszewski.

Tegoroczny wyścig odbędzie się 23 maja, a impreza zyskała nową oficjalną nazwę AQUAMAN SWIMRUN Jeziorak. Szykuje się bardzo ciekawa rywalizacja zawodników zwłaszcza na głównym dystansie, ponieważ w tym roku właśnie ten dystans uzyskał rangę Mistrzostw Polski AQUAMAN Swimrun.

Patronat nad imprezą objął Starosta Powiatu Iławskiego Bartosz Bielawski

(papap)

Eko - moda, czy konieczność

O konieczności ekologii, o tym, w jak negatywny sposób działają odpady z plastiku, produkowanie ogromnej ilości ubrań, wykorzystywanie najróżniejszych rodzajów paliw, wszyscy wiemy doskonale. Codziennie w sieci można znaleźć wymowne zdjęcia przykładów jak plastik wpływa na ocean. Wiedza o szkodliwości niszczącej działalności człowieka już jest. Problem jest tylko co dalej. Niestety, w dzisiejszych czasach, nawet przedrostek „eko” często jest tylko chwytem marketingowym, ponieważ niektórzy sprzedawcy wykorzystują ekologiczne trendy do sprzedaży swoich produktów. Często „ekologia” z jaką mamy do czynienia jest nastawiona przede wszystkim na zysk pewnej grupy. Cóż to jest za produkt eko, jeżeli jego technologia generuje ogromną ilość odpadów różnego typu. Czy to jest ekologia, czy marketing, jeżeli dana firma zwraca uwagę klientom, na swoje eko produkty jednocześnie ciągle przypominając klientom „kup więcej, kup więcej.” Wdrażanie ekologii do swojego życia to przede wszystkim podjęcie poważnej decyzji o próbie zmiany myślenia. Sami przed sobą przyznajmy się jak często ulegamy zakupom. Jednak każda produkcja urządzeń, ubrań, gadżetów, zabawek, kosmetyków kosztuje naszą planetę surowce, emisję gazów cieplarnianych, a potem składowanie ton śmieci. Jak być eko bez wielkiej rewolucji?

To właściwie całkiem proste, wystarczy włączyć myślenie. Jeżeli do kogoś nie przemawia wizja ratowania planety, może kierować się wizją wymiernych oszczędności finansowych. Myśląc ekologicznie człowiek, nie będzie kupował wielu ubrań, ponieważ ma świadomość, że np. na wyprodukowanie jednej pary dżinsów potrzeba średnio 8000 litrów wody. W ogóle działania człowieka już jest. Problem jest tylko co dalej. Niestety, w dzisiejszych czasach, nawet przedrostek „eko” często jest tylko chwytem marketingowym, ponieważ niektórzy sprzedawcy wykorzystują ekologiczne trendy do sprzedaży swoich produktów. Często „ekologia” z jaką mamy do czynienia jest nastawiona przede wszystkim na zysk pewnej grupy. Cóż to jest za produkt eko, jeżeli jego technologia generuje ogromną ilość odpadów różnego typu. Czy to jest ekologia, czy marketing, jeżeli dana firma zwraca uwagę klientom, na swoje eko produkty jednocześnie ciągle przypominając klientom „kup więcej, kup więcej.” Wdrażanie ekologii do swojego życia to przede wszystkim podjęcie poważnej decyzji o próbie zmiany myślenia. Sami przed sobą przyznajmy się jak często ulegamy zakupom. Jednak każda produkcja urządzeń, ubrań, gadżetów, zabawek, kosmetyków kosztuje naszą planetę surowce, emisję gazów cieplarnianych, a potem składowanie ton śmieci. Jak być eko bez wielkiej rewolucji?

Beata Lenartowicz

Antoni Gierszewski – ojciec iławskiego żeglarstwa

Rozpoczynamy kolejny cykl spotkań z historią w nieco innej odsłonie. Dzięki uprzejmości Marka Siwickiego autora książki „Przystanie ciepłych wiatrów” przedstawimy Państwu historię miejsc o wielkim znaczeniu dla rozwoju turystyki i sportów wodnych w powiecie iławskim.

Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych w Iławie

Historia Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Iławie sięga lat 50-tych ubiegłego wieku. MOS jest dziś rozpoznawalnym miejscem rekreacji i sportów wśród dzieci i młodzieży powiatu iławskiego. Historia powstania i użytkowania tego obiektu dziś jest jednak zupełnie zapomniana. Warto więc przybliżyć wszystkim zainteresowanym powojenne dzieje sportu żeglarskiego, trochę faktów związanych z tym popularnym miejscem oraz przedstawić sylwetki tych osób, bez których idea żeglugi i sportów wodnych na Jezioraku nie urosłaby do tego poziomu co dziś. Najwięcej instruktorów i nauczycieli żeglarstwa i turystyki wodnej było związanych z działalnością edukacyjną młodzieżowych ośrodków żeglarskich, między innymi tego w Iławie. W kolejnych wydaniach Życia Powiatu Iławskiego przedstawimy najciekawsze fakty z historii powstania MOS w Iławie oraz unikatowe zdjęcia od pierwszych lat jego funkcjonowania.

PIERWSZA CZĘŚĆ HISTORII MOS IŁAWA

Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych – obecnie Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Iławie, powstał w 1958 r. przy miejscowym Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Iławie (obecnie Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie). Sekcje żeglarskie utworzono także w szkolnym Klubie Sportowym oraz Międzyszkolnym Klubie Sportowym „Orzeł”, a także szkolnym kole Polskie-

Lata sześćdziesiąte. Dziewczęta z Liceum Ogólnokształcącego w Iławie podczas prac porządkowych na nowo wybudowanej przystani ośrodka szkolnego

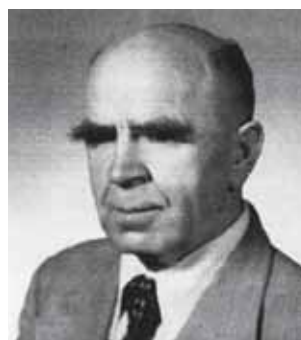
go Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Ośrodek przez lata nazywano różnie. W kronice, prowadzonej przez uczniów, używano nazwy Szkolny Ośrodek Sportów Wodnych. W dokumentacji iławskiego Wydziału Oświaty placówka widniała jako Szkolny Ośrodek Sportowy. Miejscowy regionalista Hieronim Baczewski i prezes Zarządu Głównego Towarzystwa Miłośników Ziemi Iławskiej używa nazwy Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych. I tak było wręczewistości do roku 1975, kiedy został rozszerzony zakres działalności MOS w sekcje lekkiej atletyki i koszykówki i dokonano zmiany nazwy na Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Iławie.

W każdym ze szkolnych ośrodków żeglarskich kluczową rolę w jego powstawaniu, a później budowie i rozwoju odgrywała najczęściej jedna

osoba. Zwykle przez wiele lat. W trakcie działalności dołączali do niej inni. Najczęściej byli to pasjonaci żeglarstwa, osoby o społecznikowskim zacięciu, oddane dziełu wychowania młodzieży przez wspólne uprawianie turystyki wodnej, żeglarstwa w formie popularnej, zasadzającej się przede wszystkim na wędrówkach i krajoznawstwie, czy sportowej, służącej rywalizacji i wynikowi.

Taką osobą w historii iławskiego MOS-u był Antoni Gierszewski, nazywany „Profesorem”. Jego działalność na rzecz młodzieży była wyjątkowa. Inspirował młodych ludzi do uprawiania turystyki, organizował wycieczki, rejsy oraz spływy. Zainicjował też budowę przystani nad Jeziorakiem...

W sierpniu 1957 r. został nauczycielem wychowania fizycznego we wspomnianym

Antoni Gierszewski, pomysłodawca i organizator budowy przystani szkolnej w Iławie

liceum oraz kierownikiem szkolnego internatu. Był także inspektorem kultury fizycznej i wychowania na powiat iławski. Gierszewski, nazywany z szacunkiem „Profesorem”, inspirował młodzież liceum oraz internatu do uprawiania turystyki, organizując wycieczki krajoznawcze, a także rejsy oraz spływy żeglarskie i ka-

jakowe. Zainicjował budowę szkolnej przystani żeglarskiej nad Jeziorakiem, której od 1958 r. był pierwszym kierownikiem. Inicjatywa Gierszewskiego spotkała się wówczas z wielkim zainteresowaniem młodzieży, bowiem w latach 50. żadna z sekcji rekreacyjnych i wyczynowych iławskich klubów nie miała profilu żeglarskiego. tymczasem wyjątkowo atrakcyjne położenie Iławy rozbudzało wyobraźnię miejscowej młodzieży, wychowującej się od najmłodszych lat nad wodą i z racji wieku ciekawej życia oraz otwartej na nowości. w tej sytuacji organizowanie działalności wodniackiej i żeglarskiej było łatwiejsze, zważywszy na atut lokalizacji Iławy, położonej nad Jeziorakiem, piątym co do wielkości jeziorem w Polsce. Atrakcyjne dla działalności wodniackiej było sąsiedztwo kilku mniejszych jezior, sta-

nowiących wraz z kanałami atrakcyjny szlak wodny, którym z centrum Iławy przez rzekę Iławkę i Drwęcę można dopłynąć do Wisły.

Początek szkolnej floty dały dwie żagłówki typu BM, pozyskane z przystani szkolnej Liceum Ogólnokształcącego w Morągu. Wystąpiła o nie do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Olsztynie dyrekcja Liceum Ogólnokształcącego w Iławie. Dwa namioty oraz koce zdobył osobiście Antoni Gierszewski. Skromną bazę wzbogaciły też cztery żagłówki typu BM i siedem kajaków z Ośrodka Sportów Wodnych w Piszcu. W 1958 r. zakupiono do ośrodka osiem nowych kajaków. Sprzęt przechowywano w szopie miejscowego gospodarstwa rybnego, przystaniach gospodarstwa hodowli tuczu i PTTK oraz w baraku Ligi Przyjaciół Żołnierza. Rozproszony dobytek utrudniał jego

Lata sześćdziesiąte. Młodzież iławskiego ogólniaka była na co dzień użytkownikiem łódek z żaglami, ale musiała też dbać o porządku w ośrodku

użytkowanie i konserwowanie. Sprzęt był narażony na oddziaływanie warunków atmosferycznych. To wymusiło starania o własną przystań. Dwie możliwe lokalizacje były nieco odległe od zabudowań szkoły. Wyznaczono je przy tzw. „Politechnice”, czyli dawnym porcie, gdzie szkolili się kapitanowie żeglugi wielkiej oraz na przeciwległym wstosunku do położenia szkoły brzegu Jezioraka. Tego jednak terenu z powodu różnych trudności nie można było pozyskać. Ostatecznie na miejsce budowy przystani wyznaczono działkę nad brzegiem Jezioraka przy ulicy Chodkiewicza, położoną około 200 metrów od szkoły i internatu.

W 1959r. na wiosnę była już gotowa dokumentacja ośrodka, ale brakowało funduszków na jego budowę. A kiedy już środki uzyskano, nie było wykonawcy. W 1960r. do realizacji inwestycji przystąpiło Powiatowe Przedsiębiorstwo Budownictwa Terenowego w Iławie. Powstały wykopy pod budynek, a prace prowadzono nieprzerwanie przez zimą, bo była łagodna. Na początku 1961r. były gotowe mury, a we wrześniu oddano obiekt w stanie surowym do użytku. Budynek nie był wykończony wewnątrz, a teren wokół niego nierówny i zanieczyszczony. Porządko-

waniem obejścia zajmowała się młodzież. Pracowali nie tylko członkowie ośrodka, ale niemal wszyscy uczniowie liceum. Chłopcy wozili taczkami piasek, a dziewczęta go rozgrabiały. Zbierały też kamienie, przydatne do wyrównywania terenu. Na skarpę za budynkiem zwożono darni i układano z niej trawnik. Powstało ogrodzenie oraz betonowe nabrzeże. Prace ciągnęły się do późnej jesieni. W 1962 r. ukończono budowę i obiekt zagospodarowanym nabrzeżem i pomostami oddano oficjalnie do użytku. Wartość prac wykonanych przez młodzież szacowano na 100 tys. złotych. Kuratorium przeznaczyło na ten cel 300 tys. złotych. Nowoczesność ośrodka i jego znaczenie jako miejsca wypoczynku i prowadzenia zajęć w sportach wodnych chwaliła lokalna prasa. Wyróżniała też Antoniego Gierszewskiego jako inicjatora przedsięwzięcia i aktywnego działacza szkolnego Związku Sportowego w Iławie.

W „Głosie Olsztyńskim” pisano:

(...) Z inicjatywy działacza Szkolnego Związku Sportowego Antoniego Gierszewskiego z Iławy buduje się tam ośrodek sportów wodnych. Po kilku latach starań o kredyty w roku bieżącym ośrodek został ukończony. W ten

Artykuł pochodzi z Głosu Olsztyńskiego z 7 sierpnia 1963 r. (środa) Nr 185, str. 6. Autorka artykułu i zdjęcia brak

sposób wspólnym wysiłkiem powstał piękny, nowoczesny ośrodek wodny. Służy on do

wypoczynku i prowadzenia zajęć związanych ze sportami wodnymi. Opracowała: Joanna Babecka

O autorze

Marek Siwicki, doktor nauk humanistycznych, dziennikarz i starszy wykładowca na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Absolwent Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego i Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Interesuje się zagadnieniami praktyki i etyki w mediach, pedagogiką medialną oraz dziejami i edukacyjnymi

aspektami kultury fizycznej, a żeglarsstwa w szczególności. Pracował w „Gazecie Olsztyńskiej”, a od początku lat dziewięćdziesiątych był redaktorem i dziennikarzem „Gazety Wyborczej” w Olsztynie. W TVP1. prowadził programy publicystyczne „Rondo” oraz „Stop”. W Radiu Żet był korespondentem z Olsztyna, zaś w Radiu Olsztyn redagował i prowadził autorską audycję „Popołudnie ze sportem”, mając także stały felieton w audycji „Magiel polityczny”. Publikował w miesięczniku Press. W trakcie pracy w mediach interesował się głównie tematyką społeczną oraz sportową. Napisał książkę „Czarodziej wiatru”, składająca się z kilkunastu wywiadów z Karolem Jabłońskim, jednym z najlepszych sterników świata. Krainę Wielkich Jezior Mazurskich przemierza, kiedy tylko może i na czym się da, by latem z wody, a zimą z bojera patrzeć na dobrze znane zakątki. Z równą pasją wędruje też po Tatrach – najchętniej szlakami generała Mariusza Zaruskiego.

Bezpieczne morsowanie

W niedzielę 16 lutego w Porcie Iława miało miejsce szkolenie związane z udzieleniem pierwszej pomocy osobom którym mogłoby się coś złego przydarzyć podczas morsowania. Wielu uczestników zimnych kąpeli wzięło udział w zajęciach prowadzonych przez ratowników iławskiego WOPR-u. Cenne informacje oraz praktyczne zajęcia pozwolą czuć się bezpiecznie podczas morsowania. W spotkaniu udział wzięły także osoby które dopiero mają zamiar morsować i także one otrzymały pakiet niezbędnych wiadomości jakie są przeciwwskazania związane z morsowaniem. Dziękuję serdecznie ratownikom WOPR za fachowe i

bardzo przydatne szkolenie. Jestem przekonany, że takie szkolenie było potrzebne nam wszystkim bo trzeba pamiętać nie tylko o świetnej zabawie ale także a może przede wszystkim o bezpieczeństwie nad wodą – podsumował spotkanie Dariusz Dyrmo z Wesołych Morsów z Jezioraka – Dobrze, że jest takie miejsce jak Port Iława gdzie mamy możliwość skorzystania z praktycznych szkoleń – dodał Dariusz Dyrmo.

W każdą niedzielę o godzinie 11.00 morsy spotykają się w Porcie Iława aby skorzystać z orzeźwiających kąpeli w Jezioraku. Wszystkich chętnych zapraszamy do wspólnego morsowania!

(papaj)

Klienci urzędu, w tym Wydziału Komunikacji, mogą skorzystać także z elektronicznej drogi doręczania dokumentów

Fot. www.powiat-ilawski.pl

W Wydziale Komunikacji urzędu do obsługi interesantów przeznaczonych jest 5 okienek. Wszystkie one są czynne przy pełnej obsadzie pracowników. Jeżeli w którymś z okienek nie jest prowadzona obsługa to wyjątkowo w sytuacji nieobecności urzędnika

W ostatnim czasie w Wydziałach Komunikacji w całej Polsce są długie kolejki osób chcących zarejestrować pojazd, zgłosić jego sprzedaż czy też zawiadomić o zmianach dokonanych w pojeździe. Podobnie jest w Wydziale

le Komunikacji Starostwa Powiatowego w Iławie. Jest to spowodowane zmianą przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym, które weszły w życie od 01.01.2020 r. Wydział Komunikacji urzędu wyszedł naprzeciw klientom i wydłużył godziny przyjmowania

wniosek i zamówień rejestracji pojazdów (poniedziałek: 7:30 - 15:30 oraz wtorek - piątek: 7:30 - 14:30). Przed zmianami były to godziny: poniedziałek 8:00 - 14:00 oraz wtorek-piątek 8:00-15:00. Zmiany funkcjonują od stycznia 2020 r.

Zmiana ww. przepisów dotyczy wprowadzenia sankcji za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu już zarejestrowanego w Polsce lub niezarejestrowania pojazdu używanego sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego UE. Obowiązek dokonania takiego zgłoszenia w terminie 30 dni ciąży na właścicielu pojazdu. Od początku 2020 r. za niedokonanie zgłoszenia wprowadzono kary administracyjne w wysokości od 200 do 1000 zł. Zgodnie z nowym przepisem do nałożenia kary zobligowany został starosta.

Zgodnie z zasadą niedziałania prawa wstecz kary będą nakładane tylko na tych,

którzy nie zgłosili nabycia (zbycia), które powinno być dokonane w 2020 r., co oznacza, że nie dotyczą transakcji dokonanych do końca 2019 r.

W Wydziale Komunikacji urzędu do obsługi interesantów przeznaczonych jest 5 okienek. Wszystkie one są czynne przy pełnej obsadzie pracowników. Jeżeli w którymś z okienek nie jest prowadzona obsługa to wyłącznie w sytuacji nieobecności urzędnika. W okienkach jednakowo przyjmowane są wszystkie sprawy z zakresu zadań wydziału, bez ich kategoryzacji.

Biletomat codziennie wydaje 60 numerów do spraw związanych z rejestracją, wyrejestrowania pojazdu (stałego, np. po demontażu) oraz do czynności związanych ze zgłoszeniem zmian w pojeździe - oznaczone symbolem A. Ilość ta określona jest przez możliwości załatwiania tej kategorii spraw przez pracowników. Zdarzają się dni gdy, z różnych powodów, po załatwieniu

wszystkich zarejestrowanych w biletomacie spraw pozostaje jeszcze trochę czasu - wówczas oczywiście klienci są obsługiwani. Sytuacje te jednak nie występują zawsze i nie są możliwe do przewidzenia.

Bez ograniczeń i priorytetowo (poza kolejnością spraw dot. rejestracji) załatwiane są sprawy - oznaczone symbolem B - związane z odbiorem stałego dowodu rejestracyjnego, zgłoszeniem zbycia pojazdu w przypadku jego sprzedaży oraz uzyskanie informacji. Załatwienie tych spraw w większości ma charakter czysto techniczny i zajmuje znacznie mniej czasu niż w przypadku rejestracji pojazdu. Ponadto w przypadku odbioru stałego dowodu rejestracyjnego jest to dokończenie postępowania, a załatwiana osoba już wcześniej poświęciła czas przy składaniu wniosku o rejestrację.

W Wydziale Komunikacji można załatwić każdą inną sprawę (niezwiązaną z reje-

stracją pojazdu), w godzinach pracy urzędu.

PRZYPOMINAMY!

Godziny pracy Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Iławie:

PONIEDZIAŁEK: 7.15-16.00
WTOREK-PIĄTEK: 7.15-15.15

Natomiast przyjmowanie wniosków i zawiadomień w zakresie rejestracji pojazdów:

PONIEDZIAŁEK: 7.30-15.30
WTOREK - PIĄTEK: 7.30-14.30

INFORMUJEMY!

Uprzejmi informujemy, że od dnia 17.02.2020 r. w Zamiejscowym Stanowisku Wydziału Komunikacji w Lubawie wszelkie opłaty związane z rejestracją pojazdu i wydawaniem praw jazdy można dokonywać w formie bezgotówkowej, przy użyciu karty płatniczej.

**PRZYJMOWANIE
WNOSKÓW
I ZAWIADOMIEŃ
W ZAKRESIE
REJESTRACJI
POJAZDÓW**

**PONIEDZIAŁEK
7.30 - 15.30**
**WTOREK - PIĄTEK
7.30 - 14.30**

WYDZIAŁ KOMUNIKACJI CZYNNY:
PONIEDZIAŁEK 7.15 - 16.00
WTOREK - PIĄTEK 7.15 - 15.15

WAŻNE!

Informujemy o możliwości korzystania z Elektronicznej Skrzynki Podawczej Systemu Pojazd i Kierowca, która służy do składania dokumentów dotyczących spraw związanych z wydawaniem praw jazdy i rejestracją pojazdów. Adres skrzynki: www.esp.pwpw.pl. Ponadto przypominamy, że działa strona rządowa pod adresem: www.gov.pl, gdzie także można zgłosić nabycie pojazdu, czy też sprawdzić historie swojego pojazdu.

Starostwo Powiatowe w Iławie zachęca także Klientów urzędu do korzystania z Elektronicznej skrzynki podawczej pod internetowym adresem <https://epuap.gov.pl> o adresie skrytki: /of7i114cgi/SkrytkaESP, umożliwiającą doręczanie pism w formie dokumentów elektronicznych - zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U.2014.1114 t.j.) oraz z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz.U.2011.206.1216 ze zm.).

W Zespole Szkół świętowali 100-lecie odzyskania niepodległości przez Lubawę

Uczniowie wystąpili w tradycyjnych lubawskich strojach ludowych oraz mundurach Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera

W czwartek, 6 lutego br. Dyrektor i Społeczność Zespołu Szkół w Lubawie gościli Mieszkańców miasta, Rodziców i zaproszonych gości na uroczystości upamiętniającej 100-lecie powrotu Lubawy do Macierzy. Uroczystości szkolne związane z rocznicą odbyły się również 15 stycznia.

Pierwszą część przedstawienia stanowiła inscenizacja nawiązująca do wydarzeń z 19 stycznia

1920 roku. W drugiej części uczniowie klas pierwszych zaprezentowali najistotniejsze elementy tożsamości swojej Małej Ojczyzny czyli gwary lubawską oraz lokalne tradycje i obyczaje.

Scenariusz Akademii powstał w oparciu o analizę źródeł historycznych, gwary lubawskiej oraz zwyczajów i obrzędów Ziemi Lubawskiej, a został opracowany przez nauczycieli: Panią Annę

Publiczność aktywnie uczestniczyła w wydarzeniu, m.in. wspólnie śpiewając patriotyczne pieśni

Szczawińską i Pana Krzysztofa Wiecierzyckiego. Kulminacyjną i zarazem najbardziej żywiołową częścią uroczystości było barwne przedstawienie obrzędów związanych z dawnymi wiejskimi uroczystościami weselnymi. Zaczerpnięte zostały z opisów, które sporządził ówczesny zasłużony proboszcz ze Złotowa pod Lubawą, ksiądz Alfons Mańkowski. Bezsprzecznie walka o powrót do Macierzy,

ta „najdłuższa wojna nowoczesnej Europy” nie mogłaby zakończyć się sukcesem bez zachowania gwary lubawskiej, naszych obrzędów i tradycji.

Uczniowie występowali w zrekonstruowanych strojach, które stanowiły: mundur Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera wypożyczony od zaprzyjaźnionych rekonstruktorów historycznych oraz lubawskie stroje ludowe, wypożyczone dzięki uprzej-

Młodzież bukietem kwiatów podziękowała Annie Szczawińskiej za przygotowanie części artystycznej wspólnie z Krzysztofem Wiecierzyckim

Dyrektor Anna Empel dziękowała młodzieży, rodzicom i mieszkańcom za przybycie i wspólne świętowanie tej wyjątkowej dla Lubawy rocznicy.

mości kilku miejscowych instytucji i osób prywatnych.

W trzeciej części uroczystości Pan Wiesław Szlesinger, nakreślając tło historyczne trudnej drogi powrotu Lubawy do Polski, wygłosił prelekcję, do której ilustrację stanowiła prezentacja multimedialna autorstwa Krzysztofa Wiecierzyckiego. Składały się na nią głównie reprodukcje miejskich pocztówek z przełomu XIX i XX wieku.

Na zakończenie spotkania Uczniowie serdecznie podziękowali gościom za obecność i aktywny udział w uroczystości (widownia wraz z chórem śpiewała i żywiołowo reagowała na występy młodzieży), co dodawało im odwagi i zachęciło być może do organizacji następnych wydarzeń kulturalnych na ludową nutę.

Materiał: ZS w Lubawie
Fot. Marian Zuchowski (e-lubawa.pl)

„UMIEJSCOWIENI” o historii Lubawy i Ziemi Lubawskiej

Cykl filmów #Umiejscowieni prowadzony w serwisie YouTube jest autorskim projektem pochodzącego z Barczewa Tomasza Loewnau, który podróżuje z kamerą po regionie odkrywając interesujące miejsca i historie. Najnowszy odcinek został nagrany w Lubawie i przybliży wybrane ciekawostki historyczne związane z dziejami Ziemi Lubawskiej.

Jak relacjonuje sam autor filmu: zostaliśmy serdecznie przyjęci przez działaczy Lubawskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych. To oczywiście tylko namiastka historii związanych z Ziemią Lubawską. Zachęcam do odwiedze-

nia i przekonania się jak wiele ciekawostek kryje ten region. Jeszcze raz podziękowania dla Mateusza Szauera, Marcina Deki oraz Dariusza Kawki. To była ogromna dla nas przyjemność.

W materiale Mateusz Szauer przedstawił pokrótce historię stowarzyszenia i główne założenia jego działalności. O lubawskich ciekawostkach historycznych opowiedział Marcin Deka, w tym m. in. o związkach z Lubawą wielkiego astronoma Mikołaja Kopernika, wyjątkowym lubawskim egzemplarzem słynnej biblii Gutenberga i przyjęciu w Rzymie z rąk papieża Innocentego III chrztu z plemienia Sasinów - Surwa-

buno i Warpodę, z inicjatywy biskupa Chrystiana, którego wizerunek widnieje na herbie Lubawy.

Dla stowarzyszenia zgłębianie historii swojej małej ojczyzny jest misją i ciekawą przygodą, a organizowane wycieczki tematyczne cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. Dariusz Kawka dodaje: *gdy pokazujemy ciekawe miejsca, okazuje się, że mieszkańcy często nawet nie wiedzieli o ich istnieniu. Z drugiej strony bywa, że to mieszkańcy uzupełniają naszą wiedzę, dzieląc się swoimi wspomnieniami.*

Zachęcamy do obejrzenia filmu, który pokazuje jak ciekawe historie kryje Lubawa.

Miejskie konsultacje społeczne – komentarz burmistrza Dawida Kopaczewskiego

Przy okazji głosowania na projekty Iławskiego Budżetu Obywatelskiego zapytaliśmy mieszkańców Iławy o opinie w trzech ważnych dla miasta kwestiach. Padły w niej pytania w sprawie ponownego powołania w Iławie straży miejskiej, organizacji Lotnicznej Majówki oraz wprowadzenia stref płatnego parkowania w mieście. O komentarz wyników głosowania pytały burmistrz Iławy.

Straż Miejska w Iławie

W ankiecie wzięło udział 456 mieszkańców. Ze schematu jasno wynika, że zdecydowana większość ankieterów, bo aż 64,3% jest przeciwna przywróceniu w Iławie straży miejskiej. Jak ocenia Pan wynik tej części ankiety? – Zależało mi, aby poprzez tę ankietę poznać nastroje mieszkańców w tym temacie. Wydaje mi się, że taki wynik może wynikać ze złych doświadczeń. Straż miejska nie musi być tylko od wystawiania mandatów, a chyba właśnie poprzez ich pryzmat postrzegamy tę służbę, dlatego ten wynik mnie nie dziwi.

Dlaczego zatem panuje przekonanie, że straż miejska zajmuje się tylko wlepianiem mandatów za złe parkowanie?

– Mandaty za złe parkowanie są tylko jednym z wielu zadań straży. Być może mieszkańcy właśnie z tą czynnością ją utożsamiają, bo była najbardziej dociekliwa.

Czy miasto zatem zyskało, czy straciło na tej likwidacji?

– Etaty zostały utrzymane, więc finansowych oszczędności nie ma. Spadły natomiast moce przerobowe w zakresie pilnowania porządku w mieście. Mowa tu nie tylko o złym parkowaniu, ale przede wszystkim o kontroli pieców, tzw. kopcuchów. Czujniki, które zakupiliśmy na początku roku 2019 jasno pokazują, że jakość naszego powietrza nie jest najlepsza. Brakuje nam także narzędzi do tego, aby skuteczniej przeciwdziałać dewastacji mienia miejskiego. Jeżeli Iława miałaby kiedykolwiek przywrócić straż miejską, z pewnością nie zajmowałaby się ona tylko wlepianiem mandatów. To przecież od nas zależy, jakie byłby jej priorytety. Podsumowując uważam, że nasze miasto więcej straciło na likwidacji straży miejskiej. Trzeba było ją dalej reformować i wyznaczyć prospołeczne priorytety. Likwidacja była krokiem najprostszym.

Jeżeli zdecydowałby się Pan na powołanie na nowo straży miejskiej, jak ona miałaby wyglądać?

– Przede wszystkim musiałoby pracować w niej więcej strażników, aby na bieżąco reagować na zdarzenia zaobserwowane w monitoringu. Obecnie wygląda to w ten sposób, że zdarzenia zgłaszane są na Policję, która bardzo się stara, ale nie zawsze może odpowiednio szybko zareagować.

Poza tym chciałbym, aby straż była bardziej dla mieszkańców, a nie przeciwno nim. Mam tu na myśli działania proekologiczne, dbanie o zachowywanie porządku na terenie gminy, jak np. sprzątanie po swoich psach i tym podobne. Straż ma służyć mieszkańcom, miastu i pomagać w trudnych sprawach.

Czy będzie Pan zatem forsował temat powrotu strażników miejskich na ulice Iławy?

– Nie mam takich planów. Pamiętajmy, że trzeba byłoby mieć także przychylność radnych Rady Miejskiej w Iławie oraz pieniądze na dodatkowe etaty i samochód. Obecnie moim priorytetem jest rozwój monitoringu miejskiego i wydłużenie czasu pracy przy nim. To już się w części zadziało, bo podjąłem decyzję, że monitoring jest obsługiwany do godz. 21:00, a był tylko do 15:00. Chcemy też dalej rozwijać współpracę z policją i wspierać ich w działaniach. Musimy też prowadzić działania edukacyjne wśród naszych mieszkańców, zwłaszcza w zakresie ekologii. To są dla mnie priorytety.

Lotnicza Majówka

Zdecydowana większość ankieterów, bo aż 87,1% jest za organizacją Lotnicznej Majówki. Czy Pan także chce aby ta impreza nadal gościła nad Jeziorakiem?

– Owszem, po pierwszej edycji, w której wzięłem udział już jako burmistrz, jestem pod ogromnym wrażeniem tego przedsięwzięcia. Cała logistyka wydarzenia i te emocje podczas pokazów zaowocowały naprawdę dobrym rozpoczęciem sezonu turystycznego. Bardzo chciałbym, aby to wydarzenie odbywało się w Iławie.

Więc co poszło nie tak? Dlaczego budżet został ustalony bez Lotnicznej Majówki?

– Na taką decyzję wpłynął fakt, że budżet na 2020 rok jest bardzo trudny. Z jednej strony konieczność zabezpieczenia inwestycji unijnych, z drugiej zwiększone wydatki na płace pracowników oświaty i miejskich jednostek organizacyjnych, a z trzeciej przewidywane mniejsze wpływy z podatku PIT. To wszystko spowodowało, że pod lupę zostały wzięte wszystkie wydatki i większość radnych zawnioskowała o to, by zrezygnować z tej imprezy.

Jak można uratować tę imprezę?

– Są dwa rozwiązania. Można przeprowadzić Lotniczą Majówkę w cyklu dwuletnim, albo wprowadzić bilety. Można także połączyć te dwa systemy, aby zachować jej wysoki poziom i nie obciążać tak bardzo miejskiego budżetu. Podobnie opowiadają się ankieterzy. Duża część osób jest w stanie zapłacić za bilet, byleby tylko odbyło się to podniebne show w Iławie.

No właśnie, większość pokazów lotniczych jest biletowana, czy to nie jest najlepsze rozwiązanie?

– Przy tej okazji rodzi się kolejne pytanie – jak dużo mieszkańcy Iławy oraz przyjeżdżający goście będą w stanie zapłacić za widowisko. Czy możemy porównywać się do Gdyni, lub Radomia? Zdecydowanie nie, poza tym nie chcemy tracić głównego charakteru imprezy, czyli pikniku rodzinnego nad wodą w akompaniamencie pokazów lotniczych. Wyniki ankiety pokazują, że bilet wstępu w wysokości 10, czy 15 zł nie byłby problemem.

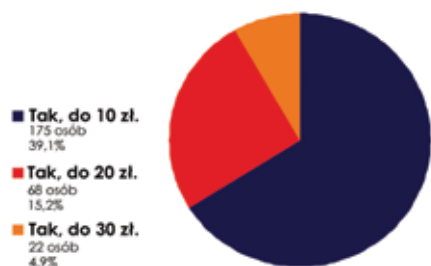
A co ze sponsorami? Mówi się że to wydarzenie nie ma ich za dużo.

– To nie prawda. W pierwszej edycji (2017 r.) wkład sponsorski wyniósł 136 tys. zł, w drugiej (2018 r.) 47 tys. zł, a w trzeciej aż 98 tys. zł. To pokazuje że inwestorzy widzą potencjał w tym wydarzeniu i chętnie go wspierają.

Co zatem będzie się działo w sprawie "lotnicznej"?

– Zaczynamy przygotowania i prace nad Lotniczą Majówką Iława 2021. Tu bardzo mocno będziemy rozważać wprowadzenie drobnej opłaty. Nie powinno to być zbyt uciążliwe dla gości, a pozwoli zabezpieczyć np koszty ochrony. W pierwszej kolejności musimy opracować harmonogram działań i porządną program, który zachęci do przyjeżdżania do Iławy na rozpoczęcie sezonu lotniczego. Mam nadzieję, że impreza w 2021 roku będzie przełomowa z nowymi, interesującymi atrakcjami, bo zespołowi pracującemu nad tym przedsięwzięciem pomysłów nie brakuje.

Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem biletów na Lotniczą Majówkę, aby utrzymać jej wysoki poziom?

Ankieta internetowa
456 odpowiedzi

IŁAWA
i konsultuje

Płatne strefy parkowania w mieście.

Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem płatnych stref parkowania na terenach miejskich w pobliżu instytucji publicznych?

Ankieta internetowa
456 odpowiedzi

IŁAWA
i konsultuje

Pytaliśmy czy w pobliżu instytucji publicznych w Iławie powinny zostać zainstalowane parkometry. Jakiej jest zdanie iławian?

– Prawie 70 %, jest przeciwna wprowadzeniu stref płatnego parkowania w pobliżu instytucji publicznych, np. przed ratuszem miejskim. Za odpłatnym pozostawieniem auta w tych miejscach było 26,2 % głosujących. Niewiele ponad 5% głosów nie miało zdania w tym temacie. *Skąd pomysły na płatne parkingi?*

– Dochodziły do nas informacje, że petenci mają problem ze znalezieniem miejsca postojowego, aby załatwić sprawę w urzędzie. Na parkingu przed ratuszem często parkowane są samochody, które stoją po kilka godzin i blokują miejsce. Wprowadzenie pierwszej bezpłatnej godziny, przy założeniu, że kolejna kosztuje już np. 2 zł, mogłoby też być rozwiązaniem.

A jak to jest w innych miastach?

– Wiele samorządów w Polsce podejmuje decyzje o wprowadzeniu stref płatnego parkowania zwłaszcza na obszarach charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych, czyli np. w pobliżu instytucji publicznych i urzędów, gdzie wizyta sprowadza się zazwyczaj do 20-30 minut. Na przykład za godzinę postoju w centrum Olsztyna, w dni robocze zapłacimy 3 zł, a za pół godziny 1,50 zł. Ważne jest to, że opłaty nie obowiązują w weekendy, czyli poza godzinami roboczymi danych instytucji, jest to bowiem zakaz ustawowy. W weekendy można spokojnie pozostawić auto w centrum miasta i wybrać się na spacer czy do restauracji.

Po co strefy płatnego parkowania?

– Oprócz udogodnienia dla mieszkańców płatne strefy mają też na celu uspokojenie ruchu drogowego i wprowadzenie preferencji dla komunikacji zbiorowej. To z kolei ma pozytywny wpływ na ekologię, bo jak wiadomo, mniej pojazdów to mniej spalin zanieczyszczających powietrze, którym oddychamy. Jeśli zdecydowalibyśmy się kiedyś na wprowadzenie w Iławie płatnych stref parkowania, wpływy z nich z pewnością przeznaczalibyśmy na ekologię, np. na dofinansowanie likwidacji tzw. kopciuchów i wsparcie komunikacji publicznej.

Na chwilę obecną nie planuje się wprowadzenia płatnych stref w Iławie. Biorąc jednak pod uwagę fakt, iż ilość samochodów na naszych drogach stale się zwiększa w dalszej perspektywie sprawa wydaje się nieunikniona. Należy jednak pamiętać, że powinno to dotyczyć tylko urzędów, czy instytucji publicznych.

Teatr Tańca na scenie Kinoteatru „Pasja”

Iławskie Centrum Kultury razem z Instytutem Muzyki i Tańca otwiera iławską przestrzeń na nowe formy, by oswoić tę mało jeszcze u nas popularną dziedzinę sztuki scenicznej, upowszechnić wiedzę na ten temat, inspirować odbiorców do poszukiwań w zakresie wyrażania siebie i tworzenia. Otwarcie iławskiej sceny dla ogólnopolskich artystów Teatru Tańca miało miejsce 17 lutego br. gdzie na deskach kinoteatru odbył się spektakl teatralno-taneczny pt. „Bromance” w wykonaniu artystów: Michała Przybyły (Artyści Teatru Polskiego) oraz Dominika Więcka.

Spektakl stanowił pierwsze z ośmiu działań zaplanowanych w projekcie pn.: „Od kontemplacji do inspiracji – Teatr Tańca na scenie Kinoteatru „Pasja”, na którego wykonanie Iławskie Centrum Kultury otrzymało dofinansowanie w wysokości prawie 40 tys. zł w ramach Programu „Scena dla Tańca 2020”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

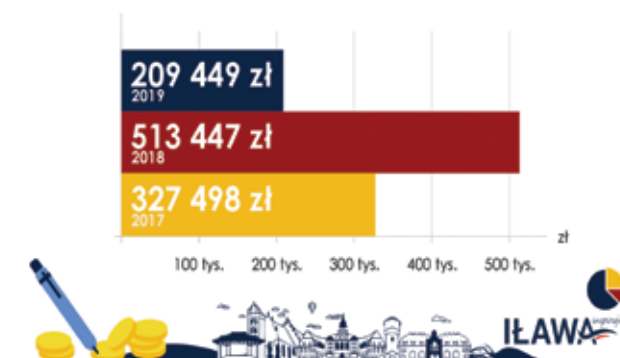
Widzowie mieli okazję obserwować spektakl w sposób niecodzienny – po raz pierwszy przestrzeń sceny została otwarta dla publiczności i to publiczność stała się częścią przedstawienia. To dopiero pierwszy element tego ciekawego projektu. Na najbliższe spotkanie z tańcem zapraszamy już w niedzielę 1 marca o godz. 17:00 odbędzie się spotkanie z Jadwigą Ignaczak a o godz. 18:00 odbędzie się spektakl pt. „Ostatnie piętro”

w wykonaniu Sopotkiego Teatru Tańca. Całościowy harmonogram przedstawień oraz informacje nt wejściówek znajdziecie Państwo na stronie www.ickilawa.pl.

Jakie umorzenia w 2019 roku

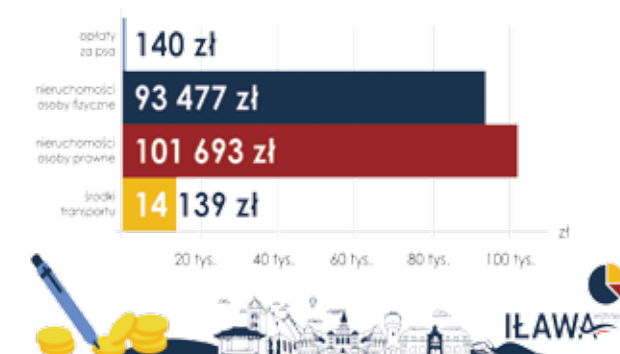
Umorzenia podatkowe za lata 2017, 2018 i 2019

W okresie sprawozdań i podsumowań wykonania budżetu za 2019 r. pojawiła się także pozycja dotycząca umorzeń podatkowych. Zanim urząd przedstawi pełne zestawienie oraz listę podmiotów, które uzyskały częściową, lub całościową ulgę, możemy już teraz pokusić się o kilka zdań ogólnego podsumowania.

W 2019 roku wpłynęło do burmistrza łącznie 89 wniosków o różnego rodzaju umorzenia podatków i opłat, na ich podstawie przyznano ulgi w wysokości 209.449,15 zł. Można podzielić je na kilka sektorów:

Umorzenia podatkowe łącznie w 2019 roku to 209 449 zł

– Od początku deklarowałem, że będę umarzać podatki tylko w wyjątkowych sytuacjach, tak też stanowi nasze prawo – tłumaczy w mediach społecznościowych burmistrz Dawid Kopaczewski. – Każdą sprawę analizuję, ale przede wszystkim sprawdzam, ile już należności danej osobie/firmie umorzono i jaki był tego powód. Pamiętajmy też, że takich umorzeń nie da się w pełni wyeliminować. Jest to przecież instrument, który ma wspierać w trudnych sytuacjach, z uwagi na ważny interes podatnika lub interes społeczny i tak właśnie do tego podchodzę.

Burmistrz dodaje równocześnie że - dużo chętniej rozkładam te zobowiązania na raty. Jeśli ktoś deklaruje chęć takiej współpracy, zazwyczaj wyrażam na to zgodę. Dzięki temu mogę pomóc zainteresowanej osobie/firmie, a nasz wspólny miejski budżet na tym nie traci.

Do tematu wrócimy, gdy iławski magistrat wykona szczegółowe podsumowanie wszystkich umorzeń za rok 2019. Wtedy też poznamy dokładną listę podmiotów, które otrzymały ulgi.

OGŁOSZENIE

Starosta Powiatu Iławskiego ogłasza przetargi ustne nieograniczone na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa

Lp.	Oznaczenie nieruchomości	Opis nieruchomości	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza	Wysokość wadium	Postąpienie	Godzina przetargu
1.	Działka Nr 188/3 o pow. 0,1609 ha oraz udział 1/4 cz. w działce Nr 188/7, o pow. 0,1192 ha, obręb Siemiany, Gmina Iława, Księga wieczysta Nr EL11/00031758/1	Nieruchomość gruntowa niezabudowana wraz z udziałem 1/4 części w drodze wewnętrznej. Zlokalizowana jest we wsi Siemiany, poza jej zabudową, w odległości około 1 km od centrum wsi. W sąsiedztwie nieruchomości, wzdłuż drogi gminnej przebiega sieć energetyczna, wodociągowa i kanalizacyjna. Powierzchnia działki jest płaska i regularna. Działka jest zadrzewiona i zakrzewiona samosiewami brzozy o wieku do lat 20.	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	40000 zł + 23% VAT	8000 zł	400 zł	9.00
2.	Działka Nr 188/4 o pow. 0,1370 ha oraz udział 1/4 cz. w działce Nr 188/7, o pow. 0,1192 ha, obręb Siemiany, Gmina Iława, Księga wieczysta Nr EL11/00031758/1		Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	36000 zł + 23% VAT	7200 zł	360 zł	9.30
3.	Działka Nr 188/5 o pow. 0,1426 ha oraz udział 1/4 cz. w działce Nr 188/7, o pow. 0,1192 ha, obręb Siemiany, Gmina Iława, Księga wieczysta Nr EL11/00031758/1		Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	37000 zł + 23% VAT	7400 zł	370 zł	10.00
4.	Działka Nr 188/6 o pow. 0,1951 ha oraz udział 1/4 cz. w działce Nr 188/7 o pow. 0,1192 ha, obręb Siemiany, Gmina Iława, Księga wieczysta Nr EL11/00031758/1		Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	47000 zł + 23% VAT	9400 zł	470 zł	10.30
5.	Działka Nr 56/2 o pow. 0,2100 ha, obręb Wielowieś, gmina Zalewo, Księga wieczysta Nr EL11/00019849/6	Nieruchomość gruntowa niezabudowana zlokalizowana we wsi Wielowieś. Działka ma kształt regularny zbliżony do trapezu, posiadająca bezpośredni dostęp do drogi o nawierzchni asfaltowej.	Brak miejscowego planu	32800 zł (+23%VAT w przypadku niespełnienia warunków zwolnienia)	6500 zł	330 zł	11.00

Wadium w pieniądzu należy wnieść do dnia 31 marca 2020 r. na konto Starostwa Powiatowego w Iławie:

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. 55 2030 0045 1110 0000 0166 8970 UWAGA! Decyduje data wpływu na konto

Potwierdzenie wpłacenia wadium należy okazać na przetargu komisji przetargowej.

Przetarg odbędzie się w dniu 3 kwietnia 2020 r. w siedzibie Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. Andersa 2a, sala Nr 19.

Wadium wniesione przez uczestnika przetargu, który przetarg wygrał, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości.

Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników przetargu, jeżeli chociaż jeden uczestnik zaoferował, co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej.

Uchylenie się osoby, która wygrała przetarg od podpisania umowy notarialnej w określonym terminie spowoduje przepadek wadium.

Szczegółowe informacje można uzyskać w pokoju 323 w siedzibie Starostwa Powiatowego w Iławie lub pod numerem **tel. (0-89)6490763**

OGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 65)

STAROSTA POWIATU IŁAWSKIEGO

informuje, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Iławie, wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki 50/2 o powierzchni 0,0785 ha, położonej w obrębie Fijewo, Gmina Lubawa, przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej numerami działek 49/28 i 51/5.

DYŻURY APTEK - MAREZC 2020 r.

Czynne od godz. 23:00 do 7:00 dnia następnego

1 marca - Apteka Społeczna Na Kopernika Gr. Nowa Farmacja, ul. Kopernika 5A/1, Iława

2 marca - Apteka „GEMINI”, ul. Jana III Sobieskiego 45, Iława

3 marca - Apteka, ul. Okulickiego 1, Iława

4 marca - „Apteka Dyżurna”, ul. Niepodległości 10, Iława

5 marca - Apteka „Nova”, ul. Kopernika 3/4A, Iława

6 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Królowej Jadwigi 6, Iława

7 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Królowej Jadwigi 6, Iława

8 marca - Apteka „Dla Ciebie”, ul. Skłodowskiej 25C, Iława

9 marca - Apteka „Eskulap”, ul. Grunwaldzka 1, Iława

10 marca - Apteka „Lipowy Dwór”, ul. Dąbrowskiego 46B/1A, Iława

11 marca - Apteka ul. Ostródzka 54, Iława

12 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Aleja Jana Pawła II 14, Iława

13 marca - Apteka „Nova”, ul. Kopernika 3/4A, Iława

14 marca - Apteka „Staromiejska”, ul. Niepodległości 14, Iława

15 marca - Apteka ul. Ostródzka 54, Iława

16 marca - Apteka mgr Adam Justyn Cichoń, ul. Gen. Wł. Andersa 3, Iława

17 marca - Apteka Społeczna Na Kopernika Gr. Nowa Farmacja, ul. Kopernika 5A/1, Iława

18 marca - Apteka „GEMINI”, ul. Jana III Sobieskiego 45, Iława

19 marca - Apteka, ul. Okulickiego 1, Iława

20 marca - „Apteka Dyżurna”, ul. Niepodległości 10, Iława

21 marca - Apteka „Nova”, ul. Kopernika 3/4A, Iława

22 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Królowej Jadwigi 6, Iława

23 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Królowej Jadwigi 6, Iława

24 marca - Apteka „Dla Ciebie”, ul. Skłodowskiej 25C, Iława

25 marca - Apteka „Eskulap”, ul. Grunwaldzka 1, Iława

26 marca - Apteka „Lipowy Dwór”, ul. Dąbrowskiego 46B/1A, Iława

27 marca - Apteka ul. Ostródzka 54, Iława

28 marca - Apteka „DBAM O ZDROWIE”, ul. Aleja Jana Pawła II 14, Iława

29 marca - Apteka „Nova”, ul. Kopernika 3/4A, Iława

30 marca - Apteka „Staromiejska”, ul. Niepodległości 14, Iława

31 marca - Apteka ul. Ostródzka 54, Iława.